

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 1 SECOND - CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. Trečiadienis - Wednesday, Sausis - January 5, 1972 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 15 centų

NIXONAS KANDIDATAS KARTU SU AGNEW

**Pekine Taiwanas nebus išduotas
Dezertyrai dabar nebus amnestuoti**

Sekmadienio vakarą prez. R. Nixonas visą valandą kalbėjosi su CBS televizijos radijo korespondentu ir ta proga palietė eilę vidaus bei užsienio politikos klausimų. Sensacijų nebuvo, nors pareiškimas dėl Taiwaną daug kam galėjo būti netikėta staigmena.

Korespondentas pirmu klausimu norėjo duoti prezidentui progą oficialiai pasiskelbti kandidatui antram terminui, bet jis ta proga nepasinaudojo. Tik pasakė, jog tuo klausimu jis jau yra daug galvojęs ir tuo reikalu neilgtrukus padarysias pranešimą — tai įvyks dar prieš sausio 14. Šiandien jau žinoma, kad New Hampshire vakar įteikti reikalingi dokumentai jo kandidatūrai pirminiams rinkimams ten įregistruoti.

Paklaustas dėl viceprez. Agnew kandidatūros antram terminui, Nixonas irgi išvengė tiesioginio atsakymo, bet neliko abejonės, kad Agnew bus kartu

su Nixonu kandidatai toms pačioms pareigoms.

Antrą vietą jis aiškino ir grynė savo prezidentavimo programos vykdymą, kurį jis laiko patenkinamu, jei atsižvelgti į tai, kad teko dirbti su veik kiekvienam jo programos punktui priešingu kongresu. Dar likusiais prezidentavimo metais jis mano savo rekordą pagerinti.

Iki savo partijos konvencijos jis neliess partinių reikalų, bet pradėjęs rinkiminę kampaniją šitą nusištatymą pakeisias, nes būtų nelogiška palikti be kritikos prieš jį kongrese kovojusią partiją.

Ar vėl kandidatu ketinas būti Alabamos gub. Wallace jam biznio nesugadinsias?

Atsakymas — Wallace yra ne jo, bet demokratų problema, todėl jie turi juo ir rūpintis.

Kaip su kų tik nutrauktis stipriais S. Vietnamo bombardavimais?

Atsakyta, kad jie buvo reikalingi kariškiai, nes jis pakartotinai esąs sakęs, ir priešas apie tai žino, kad bombardavimai bus atnaujinti visada, kai tik priešas sustiprins karių ir karo medžiagų bei ginklų vilkimą į Laosą, Kambodiją bei P. Vietnamą. Priešas buvo vėl pradėjęs masiškai ten stiprintis, todėl atitinkamai buvo reaguota.

Kiek karių bus ištraukta iš Vietnamo, kada bus visiškai pasitraukta, priklausys nuo S. Vietnamo politikos su Amerikos belaisviais. Jei šiandien S. Vietnamas pasakytų paleidžias Amerikos belaisvius, jam būtų tuojau pasakyta, kada visai pasitraukiama iš Vietnamo.

Ar dabar galima amnestija amerikiečiams dezerty-

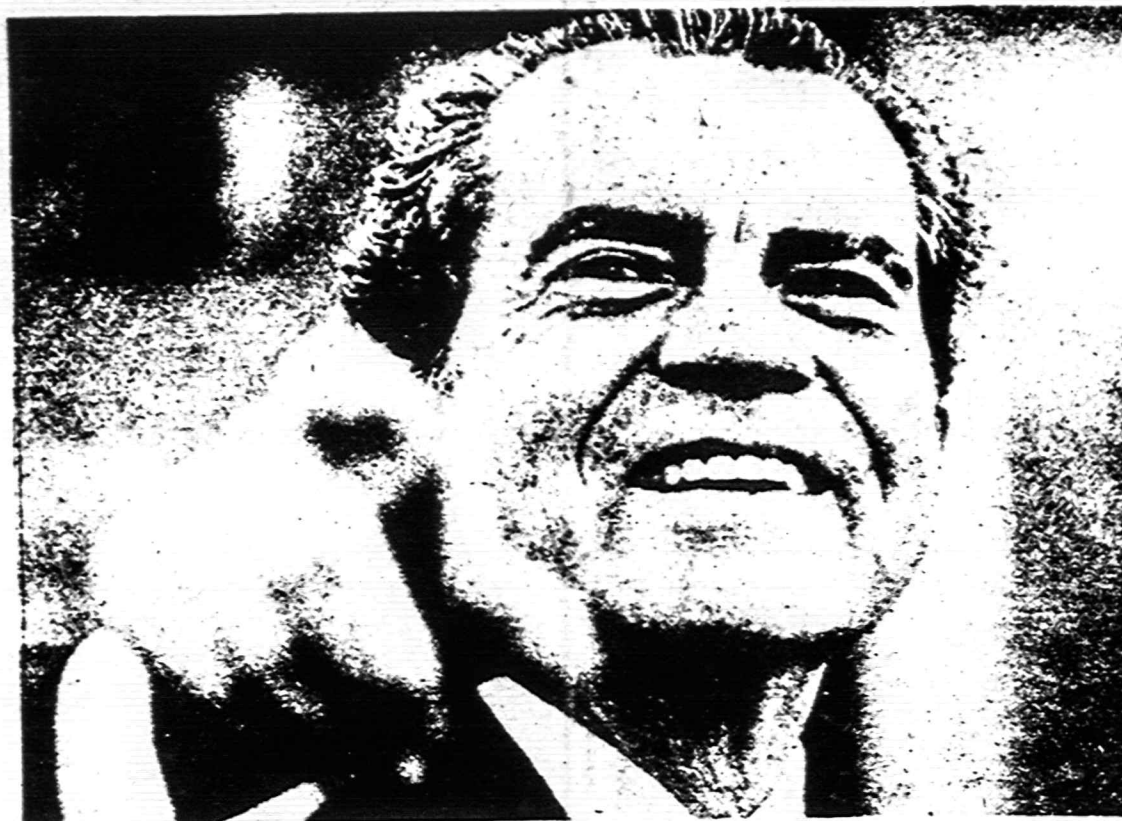
rams?

— Ne. Jos tol negali būti, kol Amerikos vyrai tebekovoją Vietnamu. Tai būtų paniekimas aukos tų, kurie išėjo kovoti ir vargti.

— Kaip su pasitarimais Pe-

kine?

— Ne Amerikos, ne Kinijos vadai nesitiki formalių diplomatinių santykių užmezgimo dabar, šiu pasitarimų metu, nes JAV dabar nenori nutraukti santykių su Taiwanu, neatsimes nuo įsipareigojimų ginti Taiwaną. Bet prez. Nixonas mano, kad kokie nors santykiai bus suartinti, nes be susipratimo šiuo reikalu nebūtų buvę jokio susitarimo pradėti dialogą.

Time žurnalas 1971 metų žymioju asmeniu parinko prez. Nixoną. Tuo parinkimu niekas negalėjo nustepti, nes prezidento Nixono veiksmai, nesitiki kaip žaibai giedriam dangui, dominavo 1971 metų pasaulio žinias. Nuo santykių atnaujinimo su Kinija iki kainų ir atlyginimų įšaldymo, nuo sustiprintu tempu traukimosi iš

Vietnamo iki dolerio nuvertinimo, nuo ilgoko nesidomėjimo sąjungininkais iki viena po kitos sekančių konferencijų su sąjungininkų vyriausybėmis, prezidentas Nixonas uždėjo savo ženklą šiam istorijos laikotarpiui. Ir visa tai suplanuota be iš anksto staigiančios reklamos, išlaikant paslaptį iki pat reikalingos sekundės. Visa jo 1971 metų veikla liudija apie jo politinį lankstumą ir ryžtą veikti tada, kada jis pats jau yra įsitikinęs tokio veiksmo reikalingumu.

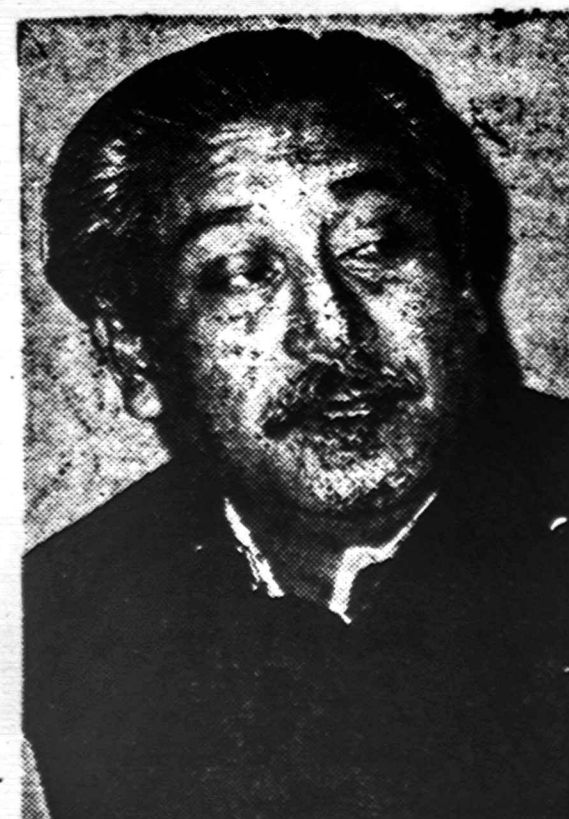
Trumpai Amerikoje

Kandidatas Lindsay. New Yorko meras Lindsay įsiregistravo pirminiams rinkimams Floridoje ir Wisconsin. Labiausiai jis jau apkalbėtas Wisconsin, nuomonės jam ten nėra palankios dėl dviejų priežasčių: visiem užkliūva jo blogas šeimininkavimas New Yorke ir perbėgimas iš respublikonų į demokratų. Jeigu bus pakartota jo tarnyba New Yorke, jis galės Wisconsin būti nušvilptas.

Mrs. Nixon keliauja. — Mrs. P. Nixon kaip oficialios delegacijos vadovė yra išvykusi Afrikon atstovauti Amerikai ir jos prezidentui Liberijos prez. Tolbert inauguracijos iškilmėse. Ji dar aplankys Ghanos ir Dramblio Kaulo kraštus kaip prez. Nixono atstovė. Kelionėje išbus 9 dienas. Liberija yra seniausia Afrikos nepriklausoma respublika, kurią, Amerikai padedant, įkūrė iš Amerikos sugrįžę išlaisvinti vergai negrai.

Japonas Amerikoje. — Japonijos premjeras Sato tarsis su prez. Nixonu San Clemente (Calif.) sausio 6-7. Japonija yra labai jautri dėl prez. Nixono kelionės į Pekiną, nes Kinija bus, o gal jau yra didžiausias Japonijos varžovas Azijoje. Japonijai svarbu, kad tas varžovas išliktų taikingas, todėl jo pasitarimai su prez. Nixonu susis apie tų problemų branduolį. Japonijai taipgi rūpi, kad Taiwanas neatitektų Kinijai karo keliu. Amerikos problemos toje pasaulio dalyje panašios į japoniškas, todėl šitas pasitarimas prieš prez. Nixono kelionę į Pekiną yra abiem pusėm labai svarbus.

Baltieji mažėja. — Iš New Yorko miesto per paskutinį dešimtmetį pasitraukė vienas milijonas gyventojų. Kadangi baltųjų mirtingumas mažesnis kaip juodųjų, todėl baltųjų skaičius mieste per tą laiką sumažėjo tik 617,127 asmenimis.

Seichas Mujib paleidžiamas be sąlygų po kelių pasikalbėjimų su prez. Bhutto.

Draugystė ir susitarimas

Prez. Nixono ir V. Vokietijos kanclerio Brandto dvi dienas trukę pasitarimai Floridoje sustvirtino abiejų kraštų draugystę, pakartotinai deklaruotas abiejų kraštų suderintas bendradarbiavimas ir ištikimybė Nato santarvei. Prez. Nixonas pažadėjo vienašališkai nemažinti Amerikos karinių pajėgų Europoje ir skirti visas savo pastangas, kad Europoje būtų sumažintos dabar ten esančios svetimos kariuomenės abipusiškumo ir realios pusiausvyros principu. Neoficialiai tvirtinama, kad abiejų valstybių vadovai sustiprino pasitikėjimą vienas kito veda ma su Rusija politika ir tuo pagrindu pasirėmę pasiketino ir toliau veikti tarpusavio santykius tvarkydami.

Pakistane vyksta nacionalizacija

Rawalpindi. — Pakistano prezidento Bhutto užsimanė "išardyti ūkinės galios susikoncentravimo centrų", todėl nusavino 10 pramonės šakų įmones. Įsakymas paliečia plieno, geležies, pagūdinių metalų, sunkiosios inžinerijos, automobilų, traktorių, petrochemijos, elektros, dujų, cemento ir naftos valymo pramonės įmones. Nusavinamų įmonių vertė siekianti 200 mil. dol.

Papildomu dekretu dar pranešta, kad nusavinamas kiekvienas biznis, kurio vertė didesnė kaip 2 mil. dol. ir viena šeima turi daugiau kaip 50 proc. šėrų. Bet nepaliečiami užsienio firmoms priklausantys investavimai.

Pažadėta daugiau nacionalizacijos nedaryti, nes norima palikti abidvi biznio formas — privačią ir valstybinę. Sakoma, kad dauguma nacionalizuotų įmonių jau senokai dirba su valstybinio kapitalo parama, todėl daugumoje atvejų dabartinė nacionalizacija esanti tik faktinės padėties įteisinimas.

New Yorko seimely sunkus darbas

Albany. — New Yorko seimelio partijos nepajėgė prieš Naujus Metus susitarti dėl gubernatoriaus mokesčių pakėlimo plano, todėl sesija turėjo perkelti į 1972 metus.

Abiejų partijų vadai buvo sutarę pakeisti gubernatoriaus pasiūlymus taip, kad prie asmeninių pajamų mokesčių pridėdamos ne gubernatoriaus siūlytas 5 proc. priedas, bet tik 2.5 proc., bet vietoj to pakeliami vienu procentu mokesčiai tiems, kurių metinės pajamos siekia daugiau kaip 10,000 dol. Kai susirinkta balsuoti, atsirado nenugalimos kliūtys demokratų liaudis nesutiko tam planui pritariti, kurį jų vadai sutarė kartu su respublikonais. Kai respublikonų vadai patikrino savo liaudies nuotakas, pritrūko kelių balsų vieniems respublikonams tą patį planą pravesti.

Vazinėjimas New Yorko geležinkeliais ir autobusais pirmadienį dar vyko su 30 centų bilietais, kaina tikriausiai bus pakelta iki 35 centų, bet pradėta kalbėti net apie pakėlimą iki 45 centų. Viskas priklausys nuo seimelio nutarimų, bet ten reikalai labai susipainiojo.

JAV - EUROPOS SANTYKIŲ PROBLEMA

Londonas. — Po prez. Nixono pasitarimų su prancūzų prez. Pompidou ir britų premjeru Heath, kurių pasekmė buvo dolerio vertės sumažinimas, britų The Economist samprotauja apie besikeičiančius Europos-Amerikos santykius.

"Faktas, kad Amerika turėjo nuvertinti dolerį formaliai, yra simboliškas liudininkas jėgų pusiausvyros keitimosi proceso, vykstančio abipus Atlanto per paskutinius dvidešimt metų. Bet būdas, kaip toji krizė buvo su tvarkyta, liudija apie Amerikos tebeturimą jėgą — juk kitų valstybių piniginių vienetų pa branginimas įvyko pagal Amerikos norą ir tokioj proporcijoj, kokios norėjo Amerika savo piniginių vienetų nuvertinimui sustiprinti."

Tarp JAV ir Europos pradeda vystytis nauji santykiai. The Economist nuomone, juos lems du dalykai.

Pirma, svarbiausia Amerikos santykių su Europa dalis, be kurios visa kita subirs į šipulius, pasilieka kaip buvęs Amerikos karinis pasilikimas Europoje. Europos saugumo konferencija, kuri gali įvykti 1972 gale arba kada nors 1973, būtų didelis Vakarų pralaimėjimas, jeigu nebūtų išsaugota dabartinė jėgų pusiausvyra Europoje tarp Rytų ir Vakarų... Jeigu vakariečiai ir panorėtų užpildyti pasitraukiančių Amerikos karių vietas, tai to jie tikria-

siai negalėtų padaryti artimoj ateity. Juk neužteks surasti karių penkiolikai amerikiečių brigadų Europoje pakeisti, bet reikės sukurti visą vadovavimo sistemą, kuri sugebėtų per kelias valandas nuspręsti, ką su turimomis karinėmis pajėgomis daryti — įsakyti pradėti veikti ar dar palaukti. Šito reikalo europiečiai negalės tinkamai sutvarkyti tol, kol Europos apsiungimo procesas nebus pasiekęs nors konfederacijos laipsnio... Žinoma, europiečiai gali paskubėti su konfederacija, jeigu amerikiečiai staiga susipa kuotų ir išvažiuotų."

"Bet antrasis Atlanto bendruomenės santykių įtakosiantis veiksnys yra tas, kad tokio Amerikos pabėgimo iš Europos nelaukta... Visa eile duomenų besiremiant galima drąsiai tvirtinti, kad ateinančių kelių metų Amerikos politikos vairuotojai yra apsipratę su mintimi, jog jėgų pusiausvyros išlaikymas Europoje yra Amerikai daug svarbesnis, negu kelių tūkstančių karių sugrąžinimas namo. Tuo labiau, kad nauji monetariniai paritetai tų karių išlaikymą žymiai atpigins. Amerikos elektoratas tokių savo vyriausybės santykių su Europa politiką tikriausiai parems, kai visas reikalas jam bus rimtai išaiškintas", — baigia The Economist.

Anglija - Malta vėl susikibo

Londonas. — Tarp Anglijos ir Maltos vėl išsivystė didelis įsitempimas dėl nuomos dydžio už naudojimąsi karine baze Anglijos ir Nato reikalams. Maltos premjeras paprašė tuojau įmokekti 11 mil. dol., bet Anglijos vyriausybė atsiliepė į ultimatumą nutarimu iš Maltos bazės tuojau pasitraukti. Į tokią Londono reakciją premjeras Mintoff reagavo žymiai švelniau — paprašė pasitraukimą sustabdyti ir pradėti naujas derybas dėl bazių nuomos.

Dabar britai turi ten laivyno bazę ir du aerodromus, viskas

yra Nato tarnyboje Viduržemio jūros vakariniame gale. Britai pasiėmė salą iš Napoleono 1800 metais ir ten po keturių metų įsikūrė savo laivyno bazę. Paskutiniojo karo metu Maltos sala su savo kariniais įrengimais buvo labiausiai vokiečių bombarduojamas žemės gabalas, bet britų aviacija pajėgė palaikyti jį veiklį iki paskutinės karo dienos ir apsaugoti visus karus ir ginklus vežančius britų konvojus į Afrikos frontą. Tai buvo sala didvyrių, kuriai britai suteikė nepriklausomybę 1964.

Derybos tarp Londono ir Maltos vyko kelis mėnesius, buvo rastos susitarimų pagrindas, bet anglai tvirtina, kad Maltos premjeras nuo jo atsimetė ir vėl ultimatumais bei grasinimais susidėti su Rusija pradėjo reikalauti tiek pinigų, kiek jam reikia savo suplanuotiems ūkiniams projektams įgyvendinti.

Nežiūrint to, kad sala Nato reikalams yra labai reikalingas taškas, britai atmetė ultimatumus ir apsisprendė trauktis. Manoma, kad Mintoff atsisuks atgal ir pradės derybas reikalavimus sumažinęs.

Trumpai pasaulyje

Pradėjo tarnybą. — Italijos naujasis prez. J. Leone jau pradėjo eiti pareigas. Priešais iškilnių progą pareiškė, kad Š. Atlanto Organizacija (Nato) dabar yra svarbiausias ir patikimiausias taikos išlaikymo įrankis. Tai atsakymas toms Italijoje esančioms mažoms į Maskvą besidairančioms grupėms, kurios sunkiai dirba, kad ištrauktų Italiją iš Nato.

Jubiliejus. — Marlene Dietrich, garsi savo laiku vokiečių kino filmų artistė, atšventė 70 gimtadienį. Abiejų Vokietijų spauda šį kartą vienodai nusi lenkė jos talentui.

Mirė Chevalier. — Prancūzų aktorius ir dainininkas Maurice Auguste Chevalier mirė sulaukęs 83 metų. Buvo darbingas iki pereinamųjų metų vidurio, kada inkstų liga jį paguldė ligoninėn. Ten mirė nuo širdies smūgio.

Kom. Kinija skundžiasi, kad Indijos kariai pradėjo pažeidinėti jos sieną su Indija. Indijai esanti pasiūsta nota, siekiant reikalą išaiškinti taikiu būdu.

Pablo Casals, žymus čelistas, kompozitorius ir dirigentas, gruodžio 29 sulaukė 95 metų. Čia jis matomas (dešinėje) su J. Tautų gen. sekr. U Thant, kuris jam įteikia Taikos medali. Viskas vyksta JT generalinės asamblėjos salėje koncerto metu J. Tautų Dieną švenčiant. Pablo Casals ta proga parašė muziką J. Tautų himnui, kuris pirmą kartą dieną buvo išpildytas pačiam Casals diriguojant. Jam buvo suteikta garbės suorganizuoti ir visą koncertą, ką jis ir padarė pasikviesdamas savo senus draugus ir bendradarbius smuikininkus bei pia-

nistus.

Casals yra gimęs Ispanijos Katalonijoje, gyveno kurį laiką Prancūzijos Pirenėjuose, vėliau įsikūrė Puerto Rico, kur kasmet ruošia savo muzikos festivalius. Ir dabar dar tvirtai tebevaldo savo muzikos instrumentą, į savo kompozicijas kartais įpina Katalonijos liaudies dainų bei giesmių motyvų. Gimtadienį atšventė Puerto Rico savo namuose, kur ta proga buvo aukojamos mišios susirinkusiems pasveikinti svečiam dalyvaujant.

J. Tautų nuotr.

KAS DAUGIAUSIA PADEDA IR KAS KENKIA LAIKRAŠČIUI

Apie tai pasakoja Tėvas Petras Baniūnas,
Darbininko administratorius

Laikraštis ir jo skaitytojai yra kaip viena šeima, kaip lietuvių aktyvus, avangardas. Kas skaito lietuvišką laikraštį ir dalyvauja bent vienoje lietuviškoje organizacijoje, tam rūpi ir lietuvių ir Lietuvos likimas. Jais remiasi lietuviškas veikimas ir opinijs balsas, kada jų reikia pakelti už Lietuvos reikalus.

Metus pradedant, tuos laikraščio šeimos narius tenka painformuoti ir apie laikraščio džiaugsmus bei rūpesčius. Žinias apie juos imame iš pasikalbėjimo su Tėvu Petru Baniūnu, O.F.M., kuris jau 13 metų vadovauja laikraščio administracijai, organizuoja lėšas laikraščio leisti. Be to, jis yra vienas iš tų, kurie rūpinosi laikraščio perkėlimu į Brooklyną, nes jis tada buvo provincijos patarėjas ir aktyviai dalyvavo įvykiuose. Jo ir buvo pasiteirautas.

1. Kokiom aplinkybėm ir kodėl laikraštis perkeltas iš Bostono į Brooklyną?

— Darbininkas turi senas ir garbingas tradicijas. Jį pradėjo leisti 1915 metais Darbininkų Sv. Juozapo draugija Bostone ir leido, iki po karo atėjo nauja ateivių banga. Tada Sv. Juozapo draugijos rūpestingieji veikėjai prel. P. Juras ir A. Peldzius pasiūlė atvykusiems pranciškonam perimti Darbininko leidimą. Perdavė ne tik laikraštį, bet ir Bostone esančius namus.

Tačiau norint pranciškonam Bostone įsikurti, reikėjo gauti vietos vyskupo leidimą. Veltui tada provinciolas ir įtakingieji lietuviai klebonai kreipėsi į vyskupą. Pasakė ne ir paskiau nieko net nepriėmė tuo reikalu. Buvo galvota įsikurti New Hampshire, Bostono pašonėje, kur vyskupas buvo palankus. Galvota apie Mainą, kur palankumo taip pat susilaukta. Bet atsitiko taip, kad atvykom į Brooklyną ir su visu reikalu kreipėmės į kleboną N. Pakalinį. Jis su džiaugsmu sutiko remti. Girdi, nuo to ir man bus lengviau, nes kasmet reikia tūkstančius pridėti leidžiant Brooklyną laikraštį. Nuo jo pas prel. J. Balkūną, pas kleboną J. Aleksioną. Jie kreipėsi į vietos vyskupą ir jį paveikė argumentu, kad Brooklynas, kur yra tiek lietuvių katalikų, reikia išlaikyti katalikišką laikraštį. Vyskupas leido pranciškonam Brooklyną apsigyventi lietuviškos spaudos reikalui.

Buvo perimtas ne tik Darbininkas, bet prisijungė prie jo ir Pittsburgho Lietuvių žinios ir Brooklynio Amerika, ir pirmas jungtinio Darbininko nr. pasirodė Brooklynne 1951 balandžio 16.

Taigi pradžia buvo sunki, kūrimosi ir organizavimosi pradžia. Bet tokiu laiku ir tiko labiausiai provinciolas Tėvas J. Vaškys (dabar Greene, Maine).

2. Kurie žmonės įdėjo daugiausia rūpesčio į Darbininko laikraštį?

— Būtų gera priminti pačius pirmuosius garbingus Darbininko iniciatorius. Dar 1915 pirmasis organizatorius ir redaktorius buvo kun. F. Kemėšis, paskiau rašytojas kun. K. Urbonavičius, A. Kneizys, Pr. Gudus, kun. V. Taškūnas, J. Laučka, K. Cibiras, J. Lapinskas. Vieni jų jau amžinybėje, kiti garbingose dabar kitose pareigose. Pranciškonam Darbininką perėmus, daugiausia sielos įdėjo į laikraštį redaktorius prof. S. Sužiedėlis, redagavęs nuo 1950 iki 1966. Pasitraukęs dėl darbo nuo šeimos, kuri paliko Brocktone, darbe prarado ir sveikatą ir pagaliau turėjo grįžti į Brocktoną, į ramų gyvenimą šeimoje ir darbą L. Enciklopedijoje. Jau mirusių eilėje yra Darbininko buvę redaktoriai A. Gražūnas, Tėvas Modestas Stepatitis. Primintina — dar savo dalį redakcijoje atidavė kun. V. Dabušis, Tėvas B. Mikalauskas, Tėvas P. Šarpnickas. Apie tebedirbančius čia man ir netenka kalbėti, jie visiems žinomi.

Tėv. Petras Baniūnas, O.F.M., Darbininko administratorius su spaudos kiosku aplanko daugybę lietuviškų parengimų ir platina lietuviškas knygas ir plokšteles.

Nuotr. R. Kisieliūnas

Administracijoje per trumpą laiką dirbo Tėvas P. Barius, Tėvas B. Grauslys, Tėvas dr. K. Zalalis, Tėvas A. Prakapas. Paskutinius 13 metų ta našta tenka mano pečiui. Primintina, kad ir šiame administracijos darbe jau nuėjo į kapus rūpestingas darbo žmogus brolis Antanas Trumpa, O.F.M.

3. Kiek per tuos 20 metų pasikeitė skaitytojų ratas?

— Kai ėmiausi Darbininką administruoti, buvo paskelbtas skaitytojų vėjus — bent 700 naujų. Pasisekė. Nuo to laiko skaitytojų skaičius per 12 metų visai pastovus. Tiesiog nuostabu. Per 12 metų kasmet nubyra apie 200, ir kasmet apie tiek atsiranda naujų. Negalima pasakyti, kad tie nauji būtų tik naujosios ateivijos. Atsiranda čia gimusių ankstesnės ateivijos atžalų, kurie paprašo laikraščio. Atsiranda dar senų žmonių, kurie išvykdami į pensiją į Floridą ar kitur, pasiprašo siuntinėti jiem laikraštį, kad turėtų ryšį su lietuviu bente per laikraštį. Ir tie senieji skaitytojai kartais taip prisirišę, kad tiesiog jaudina. Pvz. skaitytojas, pasiekęs amžiaus per 80 metų, siunčia prenumeratą ir sako: dar mėginsiu skaityti... Daug lengviau nuo laikraščio atitrūksta naujosios ateivijos žmogus, ypačiai jaunoji karta. Darbininkas mėgina nepaleisti iš lietuviškos orbitos ir šių jaunučių — siuntinėti, sakysim, laikraštį nemokamai pirmus metus jaunavedžiams, arba išėjusiems į kariuomenę.

Tik dažnai tėvai nepaslenka duoti tokių vaikų adresų. Pasitaiko ir priešingai: pvz. p. B. žinodama, kad mes siuntinėjame dovanai, vis tiek atsiuntė prenumeratą už kitur išsikelusius vaikus.

4. Kiek pasikeitė Darbininko prenumeratos kaina, palyginanti su bendru pabrangimu per tą 20 metų?

— Darbininko prenumerata per tą laiką pakilo nuo 5 dol. iki dabartinių 8. N. Y. Times dienraščio per tą laiką vienas nr. iš 5 centų pakilo iki 15 cn., Daily News nr. iš 2 centų iki 10. New Yorko traukiniai iš 10 pakėlė kainą iki 30. Tik per paskutinius 5 metus pašto tarifas antros klasės siuntiniam (o tokie ir yra laikraščiai!) pakilo 142 procentus — tai svarbiausia ir subankrutinę pvz. tokį magaziną kaip Look.

Kaip matote, Darbininko prenumeratos kaina "nesiveja" pabrangimo tempo.

5. Jei Darbininkas tokia pigia kaina leidžiamas, kas padeda išsiversti be nuostolių?

— Darbininko pajamos pirmiausia ateina iš prenumeratos — ji duoda maždaug pusę reikalingų sumų. Antras pajamų šaltinis — skelbimai. Trečias

— aukos. Nors su Darbininku siunčiamas ir kalendorius už tą pačią prenumeratos kainą, bet skaitytojai daugelis supranta spaudos padėtį ir už kalendorių atsiunčia dolerį, du, daugelis ir prenumeratą siųsdami prideda auką. Ketvirtas ir ypačiai pažymėtinas šaltinis — kioskas ir knygų leidimas. Kioskui plokštelės duoda daugiau pajamų už knygas. Jei betgi čia knygų leidimą suminėjam, tai dėl to, kad kai kuriom knygom atsiranda mecenatų, kurie apmoka kai kurių knygų spausdinimo visas ar dalį išlaidų. Tarp tokių mecenatų pvz. yra kun. I. Karalius, kuris su 10,000 dol. suma prisidėjo prie Introduction to Modern Lithuania išleidimo: prel. P. Juras prisidėjo stambia suma prie maldaknygės išleidimo. O jeigu tokių mecenatų būtų daugiau... Šešta — ekskursijos, renginiai, kada sutelkia daugiau žmonių, ypačiai ankstesnės ateivijos, ir kada prasiveržia bendroje aplinkoje dosnumas pranciškonų apskritai ar spaudos specialiai reikalui. Tokios išvykos su kiosku duoda dar ir propagandinės reikšmės, nes žmonės pamato lietuvišką knygą, plokštelę, kopylėlę, kryželį, gintarus ar kitus

SPAUDA

BALSAI APIE LIETUVĄ TARP AMERIKIEČIŲ

Lietuvos reikalų komisijų organizavimas duoda pastebimų vaisių. Tai paskatino lietuvių iniciatyvą aktyviau naudotis amerikiečių spauda ar jų spaudos darbuotojais.

The Evening Outlook, Santa Monica, Calif., laikraštis gruodžio 13 Ralphe de Toledano parašė sindikuotą str. "Imperialism Soviet-Style". Pradeda:

"Per dažnai amerikiečių atstovai Jungtinėse Tautose leidžia komunistinio bloko nariams versti negarbingą pikta kritiką Jungtinėm Valstybėm, tinkamai neatkirsdami. Griežti kongresmano Edward J. Derwinskio, r. Ill., žodžiai, ginant pavergtas Baltijos valstybes, yra džiuginantys šenkilai, kad kai kurie amerikiečiai tebėra sargyboje. Sovietų Sąjunga, aiškiai laužydama tarptautinę teisę, tas valstybes pagrobė, bet toli gražu per mažai kas iš mūsų vyriausybės reiškia pasipiktinimą šiuo pagrobimu".

Pareiškęs pasitenkinimą Derwinskio kalba ir davęs ilgą jos ištrauką, baigia sakiniu:

"Sovietai, žinoma, kartais nepatenkinti tokiais pareiškimais kaip šie žodžiai. Tačiau jei daugiau amerikiečių turėtų tokios drąsos kaip Ed. Derwinski, tai lengviau pasaulio sąžinė būtų pajudinta, reikalaujama iš So-

kių lietuviškų suvenyrų, nusi-perka ar nenusiperka, bet ne vienam atgimsta gal kiek primirštas sentimentas.

Dėmesio verta, kad paskutiniu laiku ir kai kurios organizacijos po suvažiavimų, konferencijų ar kitokių savo iškilmių, įvertindamos laikraščio pasitarnavimą organizacijos reikalui, atsiteisia taip pat auką laikraščio.

Suminėtinas dar ir septintas šaltinis — tai nepaprastas taupumas, pranciškonų nemokamas darbas, o ir redakcijos štabo žmonių pasiaukojimas, nes jie negali būti taip apmokami, kaip amerikiečių įstaigoje, o dirba labai ir labai kuklios sąlygose. Tai galėtų rodytis net "žmonių kapitalistiniu išnaudojimu", jei patys leidėjai tikrai turėtų iš to sau "naudos" ir kapitalus" krauti.

6. Su kokiais sunkumais dabar labiausiai tenka susidurti?

— Vienas — mažėja skelbimai. Tai bendras reiškinys: mažėja ir amerikiečių spaudoje. Mes pasigendame ypačiai lietuviškų biznių skelbimų; kai kurie jų skelbiami amerikiečių spaudoje, bet lietuviškoje ne.

Gal didžiausius sunkumus yra — tie 200 nubyrančių "dūšių". Išsikelia kitur, miršta ar tiesiog neatsiliepia į du-penkis laiškus ir nemoka prenumeratos. Po ilgesnio laiko pašto taisyklės reikalauja neužsimokėjusių sustabdyti. Taip kasmet neužsimokėjusieji padaro po pusantro tūkstančio nuostolių. Darbininke matote skelbiamus naujus skaitytojus, bet neskelbiami tie nubyrantieji. Nauji ir padaro tai, kad skaitytojų kiekis laikosi pastovus.

Pisiimtą darbą, kaip matote, tęsiame, remiami skaitytojų, kuriems Darbininkas yra vietas "savo" reikalui. Ir Darbininkas, laikydamas skaitytojus bei remėjus "savo šeimos" narius, nori tai pažymėti simboliškai religiniu turiniu, skirdamas specialias pamaldas už Darbininko štabo mirusius, už mirusius skaitytojus.

Ir šiemet tad pradėsime naujus metus pamaldom už mirusius ir gyvuosius Darbininko "šeimos narius".

Pamaldos bus pranciškonų kopyčioje 680 Bushwick Ave., sekmadienį, sausio 9 d. 10 v. ryto.

Lauksime ten.

SPARTA — Rašomos mašinėls (v. kalbomis, radio, spalv. TV, computeriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Gledraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SAVELSKIS — lietuvių advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue. Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 680 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios kopyčios. oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermainis dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštą dienomis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieš namą kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MONUMENTS HOLLANDER-CYPRESS CO. — kapinėm paminklų projektotojai ir statytojai. 800 Jamaica Ave. Brooklyn, N.Y. 11208. Priešais Cypress Hills kapines. Tel. AF 7-2332. Užsakymai atliekami visose kapinėse.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421. 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobuviams. Pristatom ir namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002 AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsu artimesiems—importuotos ir vietinės Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai vilnonės skaros ir šalikai—geriausias rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (ga-u vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti fot-patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM, bangomis. Direktorius dr. Jok. J. Stukas, 1467 Forde Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201-232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123: PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754

HARTFORDO LIETUVIŲ TEVYNĖS GARSŲ radijo valandėlė nauju laiku! WKSS-FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCME-FM, 98.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienė, 841 Stanford St. Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe, "JIB HAARPFLEGE-LOTION" — patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp, splitting ends, strengthening hair root growth, and restoring natural hair color. Using JIB you will never be bald or grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Medicine Liq. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P.

J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650. Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill: 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J, 2557 W. 69th St.; 5000 W. 16th St.; 4754 So. Wood St.; 2923 N. Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave.

Jungtinės Tautos 1956 turėjo 9500 tarnautojų, dabar turi 35,000.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281

Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIASSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and August when published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LINKĖJIMAI

Paskutiniuose įvykiuose, tarp kurių pradame naujuosius metus, nedaug šviesos. Tų įvykių rėmuose nedaug vilties, kad švystels daugiau laisvės žmonei ir tautoms; kad daugiau bus parodyta žmoniškumo ir teisingumo; kad aiškiau bus atskirtos vertybės nuo blizgančių apgaulės, dabar ypačiai dengiamos „taikos“ vardu.

Popiežius Paulius niekad nebuvo taip aiškiai ir karštai įspėjęs apie tikrąją taiką kaip dabar naujų metų kalboje. „Jei norite taikos, vykdykite visame pasaulyje teisingumą“. Bet tiek laiko piktinaudė popiežiaus pasisakymus apie taiką, ir šiuo kartu net kai kurie bažnytinės minties laikraščiai pasiskubino popiežiaus pasakymą išaiškinti: teisingumas bus įvykdytas, jei Amerika pasitrauks iš Vietnamo...

Metai pradami be didesnės šviesos Lietuvos ir kitų pavertę tautų laisvei. Ir Amerikos politikos rėmuose erdvė pavertę tautų laisvei lyg susiaurėjo. Pernai metai pradėti žinia apie lėšų sustabdymą kai kurioms Lietuvos diplomatinėms atstovybėms. Šiomet naujas ženklas — lėšų sustabdymas institucijoms, kurios lig šiol veikė Laisvosios Europos rėmuose. O valstybės departamentų pareigūnų užuomina Philadelphia politinėse diskusijose atskleidė lyg ir naują politinį galvojimą: esą Ameriką tepasitaiso už Baltijos tautų laisvą apsisprendimą, o tai nebūtinai reiškia nepriklausomybę — tai galį reikšti ir apsisprendimą Sovietų Sąjungos federacijoje.

Pastaroji užuomina nebūtinai yra vyriausybės nusistatymas. Tačiau ji reiškia, kad tokio galvojimo esama tarp žmonių Washingtono politiniuose rėmuose.

Įvykiai Europos politiniuose rėmuose taip pat neduoda daugiau erdvės pavertę žmonių ir tautų laisvei.

Dėl to tiems, kurie yra demokratiniuose kraštuose, yra galimybė bei pareiga panaudoti šias demokratines laisves balsui prieš tuos laisvės varžančius rėmus.

Balso galimybė ir pareiga nulemia ir mūsų linkėjimus naujiems metams.

1. Linkėjimas — kad įtikintume save, jog ribos, skiriančios mūsų vieną generaciją nuo kitos, vieną grupę nuo kitos grupės, dabartinėms sąlygoms yra įsivaizduotos, įsikabėtos. Tos ribos turi nublankti prieš pajautimą, kad visi esame lietuviai su tuo pačiu siekimu — laisvės lietuvių tautai.

2. Linkėjimas — kad atsirandanti „kairė“ ir „dešinė“, „konservatyvus“ ir „progresyvus“ galvojimas; skirtingas galvojimas tarp Alto ir Bendruomenės turi tirti taip pat „dialogo“ keliu — aiškinantis priemonės, strategiją, nes siekimas yra tas pats.

3. Linkėjimas — kad Vilkas būtų tuo forumu, kuriame skirtumai aiškinami ir ieškoma bendros veiklos visiem veiksniam. Linkėjimas taip pat, kad Vlike dingtų diskusijos, kokios grupės turi teisę čia Lietuvos reikalams atstovauti. Tegul stiprėja apsisprendimas pakviesti visas grupes, kuriose tik yra pajėgių darbui žmonių, nes šiandien jis turi būti ne tiek atstovaujančių, kiek kovojančių organu.

4. Linkėjimas — kad su jaunimo kongresu ateitų ir naujas supratimas, jog esminis skirtumas nėra tarp vyresniosios ir jaunesniosios kartos. Realus susigrupavimas yra kitu pagrindu: vieno pusėje aktyvūs lietuviai vyresnieji ir jaunesnieji; kitoj pusėje ir Lietuvos reikalui mažai besidomį taip pat vyresnieji ir jaunesnieji. Aktyvusis jaunimas tesiima tokių konkrečių veiksmų kaip Vasario 16 minėjimai, kaip jis gaivališkai buvo įsitraukęs į S. Kudirkos akciją.

PROF. ERETAS APIE PROF. ŠALKAUSKĮ — BE LEGENDOS

Šalkauskis ir Šukytė susitiko Miunchene (2)

J. LUKOŠIUS

Vokietijos ateitininkų surengtame Stasio Šalkauskio minėjime gruodžio 4 pirmą paskaita buvo prof. A. Maceinos, kaip Šalkauskis pats gyveno ir gyvenimo reikšinius vertino filosofškai — pagal principus. Tą pat dieną buvo ir platesnis minėjimas. Apie jį mūsų bendradarbis rašo:

Viešasis Šalkauskio minėjimas įvyko 20 val. tų pačių Susitikimo namų didesnėje salėje, papuostoje mūsų trispalvė ir dideliu Stasio Šalkauskio paveikslu. Susirinko apie 80 tautiečių iš Vokietijos ir Šveicarijos. Visus pasveikino Vokietijos ateitininkų sendraugij valdybos vardu jos pirmininkas dr. J. Norkaitis. Jis pažymėjo, kad Stasys Šalkauskis į tautos kultūros istoriją įėjo visų pirma kaip teorinės pedagogikos dešytojas, kaip filosofas ir kaip universiteto dešytojas. Ateitininkams jis suformulavo ideologijos pagrindus ir nustatė organizacinę sąrangą. Šis palikimas yra akivaizdus ateitininkų organizacijai iki dabar.

Minėti Šalkauskį tai kartu reiškia įsigyventi į tas idėjas ir problemas, kurios tada veikė ir formavo lietuviškąjį galvojimą ir tą fluidumą, kuriame anas kultūrinis gyvenimas tapo.

Pristatė šios dienos paskaitininką prof. dr. Juozą Eretą. Šalkauskio bendralaikį, nuo pat pirmųjų dienų dalyvavusį Lietuvos valstybės atstatyme ir Lietuvos universiteto išugdyme. Artimai pažindamas Šalkauskį ne tik per jo veikalus, bet ir ilgus metus asmeniškai su juo santykiavimas, prof. Eretas esąs vienas pačių kompetentingiausių vyrų kalbėti šios dienos proga.

Pranešė, kad šio vakaro minėtinę programos daly girdėsim dainuojant solistę Liliją Šukytę, kurios atsiekimam Europos operų scenoje iš lietuvių lygių iki šiol nėra buvę. Vokietijoje ji šiandien pirmą kartą dainuos grynai lietuviškame renginy. Suminėjo, kad nuo gimnazijos metų solistė yra ateitininkė.

Prof. dr. Juozas Eretas — tikras vakarietis akademikas. Kiekvienas jo mostas ir žodis dvelkia akademišku orumu. Norėdamas ir šiam minėjimui suteikti akademinį pobūdį, paprašė au-

sant marių sunkumų ir nuolatinio sirguliavimo.

Vaikystė ir mokslo metai

Gimė 1886 Ariogaloje. Tėvas buvo gydytojas, turėjęs totoriško kraujo. Motina Barbora — lietuviškos orientacijos aplėkusių žemaičių didikų Gostautų duktė. Seimoje buvo kalbama lenkiškai. Netrukus tėvas persikėlė su šeima į Šiaulius, kur daug metų buvo renkamas į burmistrus. Ten Stasys baigė rusišką pradžios mokyklą ir 1895 įstojo į vietos gimnaziją, kurią dėl nuolatinio sirguliavimo baigė tik 1905. Tais pačiais metais įsirašė į Maskvos universiteto teisių fakultetą. Neramūs buvo laikai: maištavo studentai ir visuomenė. Šalkauskis nesidėjo nei prie radikaliosios kairės, nei prie dešinės, bet buvo P. N. Miliuikovo, konstitucinių demokratų vado, sekėju.

Sąlytis su ateitininkais

Maskvoj Šalkauskis susipažino su Pranu Dovydaičiu. Jį su rado universiteto bibliotekoj apsiavertusį knygomis. Bet tas į studijas pasinėręs jaunuolis buvo beveik nesukalbamas. Tik trumpai painformavo apie kai kurių ateitininkų darbą Louvaino (Belgijos) ir Tartu (Estijos) universitetuose, įteikė vieną „Ateities“ numerį, paragino į ją rašyti ir į jokiąs tolimesnes kalbas nesileido.

Per karą pasitaikė Šalkauskiui proga išvažiuoti į Šveicariją. 1916 pradėjo filosofijos studijas Friburge, kur virte virė lietuviškas gyvenimas. Stoją į studentų draugiją „Lituanina“. Atvykęs iš Rytų iki karklo pasinėrė Vakarų filosofijoje ir kultūroje. Po metų prancūzų kalba parašė knygą apie Lietuvą, pavadintą „Dviejų pasaulių riboj“, kuria norėjo supažindinti vakariečius su savo tėvyne, ir tuoj pat griežėsi rašyti disertaciją, taip pat prancūzų kalba, apie „pasaulio sielą Solovjovo filosofijoje“.

Friburge Šalkauskis susitiko su iš JAV atvykusiu Kaziu Pakštu ir su juo susidraugavo, nors Pakštas buvo tikras Šalkauskio antipodas visais atžvilgiais. Pakštas papasakojo apie JAV-besė vyčiuose veikiantį neviešą Romovos ordiną, turintį tikslą pravesti ryškiai lietuvišką liniją toj organizacijoje ir joį stiprinti pasauliečių įtaką. Romovos pavyzdį Šalkauskis panaudojo sukurti Lietuvai pritaikintą modelį. Romovos sąjūdis turėjo būti pusiau vieša draugija, kuriai kandidatai būtų ruošiami Raudondvario pilyje įkursimaj gimnazijoje ir toliau katalikiškame universitete Lietuvoje ir užsieny. Pakštas Šalkauskio projektui pritarė. Sumanymas nebuvo įgyvendintas. Po poros metų pasirodė tik du Romovos žurnalo numeriai. Bandymas sukurti romuviečių branduolį bent ateitininkuose taip pat nepasisekė. Nepaisant to, 1927 Šalkauskis ryžosi imtis vadovauti Ateitininkų federacijai (nukelta į 4 psl.).

Prof. Juozas Eretas skaito paskaitą St. Šalkauskio minėjime gruodžio 4 Miunchene, Vokietijoje.

JUOZAS
ERETAS

TARNYBOJE LIETUVAI

18

Ši kebli situacija nemaža kvaršino autoriaus galvą, tačiau jis nieko geresnio neišgalvojo, kaip atvirai išdėstyti šį tikrai keistą supuolimą, tikėdamasis, kad skaitytojų bus tinkamai suprastas“ (t.p. VI p.).

Veikalą išspausdins, prof. Eretas pasiuntė jį prof. Zielinskiui su paaiškinimais apie kalbamąjį supuolimą. Į tai jis gavo atsakymą, kuriame prof. Zielinskis, be kita ko, rašo (1934.I.12): „Dėl supuolimo Jūs, mano supratimu, be reikalo rūpinatės: formulė iš tikrųjų tiek savaime peršasi, kad man tik nuostabu, kodėl iš nesuskaitomos daugybės Goethės tyrinėtojų niekam, neskaitant Jūsų ir manęs, ji neatėjo galvon. Ir vis dėlto ji turi būti tikra, jei Jūs taip manote, nes Jūs esate studijavę Goethę liečiančią literatūrą kur kas platesniu mastu, negu aš... Šiaip ar taip, man telieka tik Jus sveikinti dėl Jūsų knygos“.

Galimas daiktas, kad tas sutapimas kada nors bus minimas literatūros istorijoje, kaip vienas iš reikšmingesnių supuolimų, perėjusių į mokslo istoriją.

Baigiant pastabas apie goethines prof. Ereto studijas bus ne pro šalį pacitavus germanisto dr. Ig. Skrupskelio

nuomonę, pareikštą recenzijoje apie „Jaunąjį Goethę“, kuri buvo įdėta į 1933 m. „Židinio“ 2 nr.: „Reikia pasakyti, paskaitome tenai, kad rašyti apie Goethę, kurio gyvenimas ir kūryba taip smulkmeniškai išnagrinėta, nėra lengva. Tam reikalinga gana daug kritiškumo. Daugelio vokiečių sąmoningai ir sistemingai propaguojamas Goethės kultas ne visuomet leidžia lengvai atskirti tikrąjį Goethės gyvenimą nuo susidariusių apie jį legendų. Autoriaus kritiškumas šiuo klausimu jau žinomas iš jo ankstyvesnių raštų... Nežiūrint į šitą reikalingą ir girtiną kritiškumą vis dėlto ir šiame veikalė matyti, berods, nors ir labai nedaug, Goethės kulto žymių. Tai matyti iš Goethės vaikystės aprašymo... Vienur kitur bus, rodosi, kiek perdėta ir vertinant paties Goethės kūrybos, bent jo jaunystės veikalus. Tiesa, kad Wertheris labai plačiai išgarsino Goethės ir visos vokiečių tautos vardą... bet kad tuo vienu geriausiai pasisiekusi Goethės jaunystės veikalo „vokiečių literatūra, per šimtmečius iš svetimųjų skolinusi, dabar skolas su kaupiu“ (82 p.) būtų grąžinusi, sunku būtų sutikti... Gal bus kiek per aukštą įvertinta ir Goethės jaunystės kūrinių vieta pačioje vokiečių literatūroje... Tie visi posakiai, į kuriuos veikalą skaitant reikėtų gal kritiškiau pažūrėti, jokių būdu nesumažina šios knygos vertės. Visi čia paminėti kūriniai yra įdomiai išnagrinėti ir pačios sunkiausios vietos (žemės dvasia, Mefistofelis, pats Faustas) yra nuosekliai ir teisingai interpretuojamos. Pats veikalo stilius taip pat vaizdingas, įdomiais palyginimais ir aforistinio pobūdžio posakiais išmargintas“ 203-204 p.).

Tai parašyta po to, kaip p. Iz. D. inkriminavo prof. Eretui Goethės degradavimą, ir prieš tai, kaip išleistas paskutinis labiausiai subrendęs mūsų profesoriaus veikalas apie šitą genialų poetą. Apie pastarąjį veikalą, kiek man žinoma, mūsų germanistų dar iki šiolie nepasiskaityta.

Įdomi yra prof. Ereto raštų statistika, išreikšta spausdintų puslapių skaičiais ir sutvarkyta pagal apžvelgtus mokslinės jo kūrybos tarpsnius. 1-jame periode (1922-1928 m.) jis davė 159 p. mokslinių straipsnių ir 151 p. populiarizacijos dalykų; 2-jame periode (1928-

1930 m.) — 472 p. mokslinių studijų; 3-jame periode (1931-1933 m.) — 700 p. mokslinių studijų ir straipsnių; už visus tris periodus — 1482 p. Jei prie to pridėsimė tai, kas prof. Ereto buvo parašyta dar Šveicarijoje (748 p.), ir tai, ką jis paskutiniiais laikais yra išspausdinęs ir šiuo laiku spausdina katalikų kultūriniais klausimais (406 p.), tai gausime iš viso 2636 p. sumą.

Visi čia dėstomi krūvon skaičiai minimi šio rašinio įvairiose vietose. Tiesa, tie skaičiai reiškia toli gražu ne vienodo vertingumo mokslinį darbą. Bet viena jau iš to rašinio galima patirti, būtent, kad šitas mokslinis darbas progresyviai augo ir tebeauga ir savo kiekiu ir savo verte. Nedaug, tur būt, mūsų universiteto profesorų galėtų pasigirti panašiais akademinio darbo aktyvais.

Akademinis prof. Ereto veikimas neapsiribodavo ir neapsiriboją paskaitų skaitymu, vadovavimu pratyboms universitete ir mokslo veikalų rašymu. Jis dar su tam tikru sistemingumu naudojosi kelionėmis savo mokslo reikalams. Jų metu jis susipažįsta su kultūros padėtimi įvairiuose kraštuose, palaiko kontaktą su mokslinės minties sąjūdžiais, knisais bibliotekose ir archyvuose. Šituo atžvilgiu jis priklausė pas mus prie žmonių, daugiausia mačiusių, girdėjusių ir skaičiusių didžiuosiuose europiskos kultūros centruose panašiai, kaip jis priklausė prie žmonių, geriausiai pažįstančių Lietuvos kraštą ir žmones. Su Lietuva jis gerai susipažino per visuomeninio pobūdžio keliones; su Europos centrais — per mokslines savo keliones. Iš pastarųjų štai svarbės, sutrauktos į sausą sąrašą: 1922 m. ruduo — Anglija ir Bavarija; 1923 m. vasara — Danija, Švedija, Norvegija; 1924-1925 m. žiema — Belgija, Holandija, Anglija; 1925 m. vasara — Italija; 1927 m. vasara — Vokietija, Prancūzija; 1928 m. vasara — Vėmaras, Frankfurtas, Bazelis, Strasburgas (mistikai, Goethė); 1929 m. vasara — Šveicarija (mistikai); 1930 m. vasara — Strasburgas, Belgija (mistikai); 1931 m. vasara — Šveicarija, Vokietija (okiečių literatūros istorija); 1933 m. vasara — Vėmaras, Frankfurtas (Goethė); 1934 m. sausis — Karaliaučius, Vėmaras, Jena (Goethės santykiai su Lietuva, Rėza).

(Bus daugiau)

Dalis svečių Stasio Šalkauskio minėjime, kuris buvo gruodžio 4 Miunchene, Vokietijoje. Iš k. į d. kun. B. Liubinas, prel. J. Aviža, vysk. A. Deksnys, antrojo eilės dr. J. Sakalauskas, J. Lukošius ir kun. L. Budreckas.

APIE ŠALKAUSKĮ

(atkelta iš 3 psl.)

jai, vildamasis iš viršaus persunkti ją romuviečių dvasia. 1930 užleido savo vietą kitam romuviečiui — Pakštui. 1927 gale Šalkauskis vedė jauną savo studentę ateitininkę Juliją Paltarokaitę. Daugelį tos vedybos stebino. Neturėjo ir jai peikiųjų. Prieš vedybas buvo sudarytas net komitetas Šalkauskio viengungystei gelbėti. Seimyninis gyvenimas buvo laimingas. Jauna žmonelė labai rūpinosi vyro sveikata ir reikiamų darbo sąlygų sudarymu.

Sekminių ugnis

1927 atsistojo Ateitininkų federacijos priešaiki, Šalkauskis stengėsi sukurti joj tokią dvasią, kuri leistų kiekvienam nariui išaugti ir pilnintį asmenybę. Ir čia sekė nusivylimas. Pažanga idealo kryptimi nebuvo tokia sparti, kokios norėjo Šalkauskis. Dėl to 1932 paskelbė viešą, vadovaujamą ateitininkijos sluoksnius kaltinančią, atsišaukimą.

Susilpnėjo sveikata. Garsieji Vienos gydytojai nustatė, kad serga nepagydoma arteriosclerosis multiplex. Tada Šalkauskis visą savo jėgą sutelkė praversti "Gyvosios dvasios" sąjūdžiui, kuris jo buvo brandinamas eilę metų. Nematydamas konkrečių savo pastangų vaisių, 1938 Kaune, vysk. Būčio bute, sukvietė ratelį iš penkių asmenų. To ratelio uždavinys turėjo būti ne naujos organizacijos įkūrimas, o esamųjų sudvasinimas. Sąjūdį Šalkauskis stengėsi plėsti asmenine iniciatyva ateitininkuose, pavasarininkuose, Katalikų veikimo centre ir Liet. katalikų mokslo akademijoje, kurios pirmininku jis netrukus buvo išrinktas. Bet ir šiame žygyje didesnę pažangą negalėjo konstatuoti.

1939 pavasarį Šalkauskis buvo išrinktas Vytauto Didžiojo universiteto rektorium. Sutiko būti renkamas vien dėl to, kad tikėjosi geriau galėsiąs priaugncius Lietuvos inteligentus palenkti Gyvosios Dvasios veikimui.

Sugriautas gyvenimas

"Vyresnieji broliai" iš Rytų, 1940 okupavę Lietuvą, po mėsio uždare Teologijos filosofijos fakultetą, ir universitetą neteko savo rektorius. Uždarius L. K. Mokslių akademiją, Šalkauskis prarado jos pirmininko postą. Kai buvo uždaryta Ateitininkų federacija, Gyvosios Dvasios kūrtojas nustojo savo kadru. Kartu su visomis savo pozicijomis Šalkauskis neteko ir duonos ir atsidiurė varge. Jo ir jo žmonos pastangos surasti kokią kuklią tarnybėlę, kad būtų galima prasimaitinti, nedavė vaisių. Teko laikinai prisiglausti pas žmonos Julijos gi-

minės Zemaitijoje, vėliau Šalkauskynę Šiauliuose. Iš ten nuvyko į Vilnių ieškoti darbo ir pragyvenimo, bet nesurado. Ligos ir bado šmėklos pradėjo suklikti ratą apie ankštąjį kambarelį 20-me Zygimanto gatvės numeryje, kur trijulė bastūnų desperatiškai gynėsi nuo marių vargų. Laimė, kad žmonai Julijai pasisekė gauti kuklų darbėlį: sunkiai pasiekiamame miesto pakrašty mokyti aplenkėjusius geležinkeliečius lietuvių kalbos už 75 rublius per mėnesį. Pradėjo remti tėvai marjonai ir kiti geri žmonės.

Skurdas ir rūpesčiai paguldė Šalkauskį į lovą. Ligonį lankė artimesni bičiuliai, matė tą baisų skurdą ir stengėsi padėti. Šalkauskis veržėsi į namus — į Šalkauskynę Šiauliuose, į motinos globą. Ten iš pradžių pasijuto geriau, lyg jaunystės laikų vieta jį atjaunino. Užsimanė pasipuošti net nauja pavarde, pasivadindamas Šaltautu (pirmininkas Šaltautis, o du paskutinieji motinos pavardės). Žmonai pradėjo diktuoti naują veikalą. Tuo metu plačių uždegimų susirgo jo motina, o netrukus ir jis pats. Motina pasveikė, o sūnus, dabar Šaltautas, mirė 1941 gruodžio 4. Į laidotuves Šiauliuose atskubėjo būrelis ištikimųjų iš Kauno ir Vilniaus.

Lietuvos mokslo ir kultūros gyvenime Šalkauskis įmynė gilius pėdsakus.

Paskaitai pasibaigus, salėj viešpatavo tylą ir susikaupimas. (Bus daugiau)

Pedagoginio Lituanistikos Instituto vakariniai kursai

JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdybai pageidaujant ir JAV LB Švietimo tarybai tam

priitarus, skubėsiama lituanistikos mokyklų mokytojų paruošimui Pedagoginis Lituanistikos Institutas yra sutikęs šeštadieniais einamus kursus praplėsti į kitų savaitės dienų vakarinį laiką.

Kursuose pirmiausia numatoma eiti Instituto reguliavimo paragrafu 8 nustatyta pagrindinių dalykų (lietuvių kalbos, literatūros, lietuvių tautos istorijos ir dėstymo metodikų bei pedagoginių pradmenų) programa, kuri taikoma pradinės lituanistikos mokyklos mokytojų cenzui įsigyti.

I vakarinius kursus priimami ne jaunesni kaip 19 metų amžiaus asmenys, baigę aukštesniąją arba tolygią lituanistikos mokyklą. Pirmumas teikiamas tokiems su minėtu lituanistikos išsilavinimu kandidatams, kurie yra baigę Amerikos ar kito kurio krašto pedagogines mokyklas. Kursuose jiems įskaitomi visi minėtos mokyklose išieiti pedagoginiai dalykai, išskyrus lietuvių kalbos mokymo meto-

Tautinio auklėjimo svarstybos Detroite

Detroito Stasio Butkaus šaulių kuopos spaudos ir kultūros sekcija lapkričio 21 Lietuvių Namuose suruošė tautinio auklėjimo — lietuviškojo prieauglio ugdymo svarstybas; kiti korespondentai jas vadino simpoziumu.

Sekcijos pirmininkas istorikas Jonas Švoba keliais žodžiais nušvietė tokių svarstybų svarbą. Po to pakvietė jom vadovauti žurnalistą ir pedagogą šaulių Praną Turūtą, reto uolumo ir pasišventimo lietuvių, atvykusį iš Grand Rapids, Mich., kuris yra apie 190 mylių nuo Detroito.

Prie specialiai parengto, lietuviška vėliavėle papuošto stalo buvo pakviestos dvi paskaitininkės: istorikė Stefa Kaunelienė ir Liuda Rugienienė.

S. Kaunelienė peržvelgė Vaclovo Čižūno knygą — "Šeima tautinė bendruomenė". Ši knyga neseniai išleista Juozui J. Bačiūnui, didžiajam išeivijos lietuviui, pagerbti ir prisiminti; ji gaunama visuose mūsų knygų platintojų kioskuose; kaina 1.50 dol.

Prelegentė nepasitenkino V. Čižūno knygos recenzija. Ji, sakė, net nepateikė recenzijos, o tik pasinaudojo tos knygos mintimis. Kalbėdama apie tautinį auklėjimą, ir šeima, ji naudojosi ir kitais šaltiniais, kurie tik pasitarnavo paskaitos turinimui ir įdomumui. Klausytojų susidomėjimas buvo didelis. Nors paskaita buvo skirta jaunom šeimom, bet šikart auditoriją užpildė gal 98 procentai vyresnio amžiaus žmonių, savo šeimas jau išauginusių, arba viengungių.

PADĖKA

JAV LB svarstybos su Lietuvos padėtimi surištais klausimais (1971 m. gruodžio mėn. 11 ir 12 dienomis Philadelphiaje) praėjo sėkmingai, palikdamos apšviatą naujų ir rimtų minčių. Už sunkų, didelį ir tvarkingą suorganizavimo darbą nuoširdžiai dėkoju JAV LB centro valdybos vicepirmininkui. Mano nuoširdi padėka skiriama prisidėjusiems referatais (Valstybės departamento pareigūnui Mr. Martin L. Valiukui, A. Gureckui, dr. B. Nemickui, dr. V. Vardžiui, dr. Z. Rekašui, dr. Remeikiui, A. Zerr, dr. E. Vaisnienei, A. Mažeikai, G. Karosui) ir visiems atvykusiems. Svarstybų darbą tvarkė pirmininkaudamas A. Barzdukas. Finansiskai prisidėjo dr. P. Vileišis.

Vytautas Volertas,

JAV LB centro v-bos pirm.

Reikia pridurti: S. Kaunelienės paskaita nebuvo ginčytino pobūdžio. Kiekvienam klausytojui buvo lengva su prelegente sutikti ir paremti jos mintis. O dar papildęs savo išvadas paskaitininkės gyva, gražia, aiškia lietuviška tarsena, taisyklingu žodžių kirčiavimu, — teisingas klausytojas negalėtų apsieiti be nuoširdžių komplimentų jai.

Dar reikia pridurti: S. Kaunelienė yra šaulė. Be to, aukštesnė lituanistikos mokyklą ji dėsto Lietuvos istoriją (šios mokslo šakos studijas yra baigusi Vilniaus universitete). Žodžiu, prelegentė priklauso visam lietuviškajam kultūringajam Detroitui.

Už šią įdomią, gražią klausytojams perteiktą paskaitą svečiai nepagailejo garsių katučių. Ačiū jai taria ir šio laikraščio korespondentas.

Antroji paskaitininkė, Liuda Rugienienė, buvo pirmosios koreferentė. Ji atvyko iš kraštą dar mažytę ir čia baigę mokyklą iki bakalauro laipsnio universitete.

L. Rugienienė kalbėjo iš savo patyrimo — gyvais pavyzdžiais. Jos žodžiais, tie, kurie neturi vaikų, yra drąsūs savo pareiškimuose, bet tie, kurie šiuo metu augina vaikus ir juos nori išaukleti lietuviškojo dvasioje, yra apsupti įvairių ir gau-

sių pavojų. Labai sunku visus pavojus nugalėti. Užtat nelengva ir savo vaikus išmokyti lietuviškai kalbėti bei rašyti ir užauginti pavyzdiniais lietuvišiais.

Pačios prelegentės vaikui moka lietuviškai ir namie su tėvais tik lietuviškai tekalba. Gal būtų, kad ir abu tėvai susipratę lietuviškai. Prelegentė savo žalioj jaunystėj veikė su skautais. Ji ir šiuo metu tebėra veikli skautų filisterių valdyboje. Puiki organizatorė. Gera paskaitininkė. Jos vyras kelias kadencijas buvo Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės pirmininku.

Abi paskaitininkės buvo ge-

ros. Abi sukelė didelį klausytojų susidomėjimą. Svarstybose gana uoliai dalyvavo vyresnieji. Štai dalyvių sąrašas: M. Šnapšys, J. Švoba, V. Alantas, Pr. Zaranka, V. Selenis, Alb. Misiūnas, St. Juzėnas, V. Mingėla, K. Keblinskienė, V. Šarka, K. Veikutis, K. Jurgutis, K. Sragauskas, J. Baublys ir dar gal vienas kitas.

Ruošiant šias lietuviško auklėjimo svarstybas iš anksto buvo paskelbta, kad aukos nebus renkamos, bet svečiai bus nuoširdžiai pavaišinti kavute, tortais ir pyragaičiais. Taip rengėjai ir padarė. Visus svečius, kurių atsilankė apie šimtas, šaulės ne tik pavaišino, bet dar ir maloniais šypsniais apdovanojo.

V. Mingėla

Protesto peticijos reikalu

Amerikos Lietuvių Taryba prašo visus lietuvius pasirašyti protesto peticiją ir taip pat rinkti parašus iš lietuvių draugų. Peticija jau paruošta ir siuntinėjama. Šią peticiją Amerikos Lietuvių Taryba yra nusistatčiusi įteikti prezidentui R. Nixonui ir taip pat Jungtinėm Tautom. Norima surinkti mažiausiai 100,000 parašų.

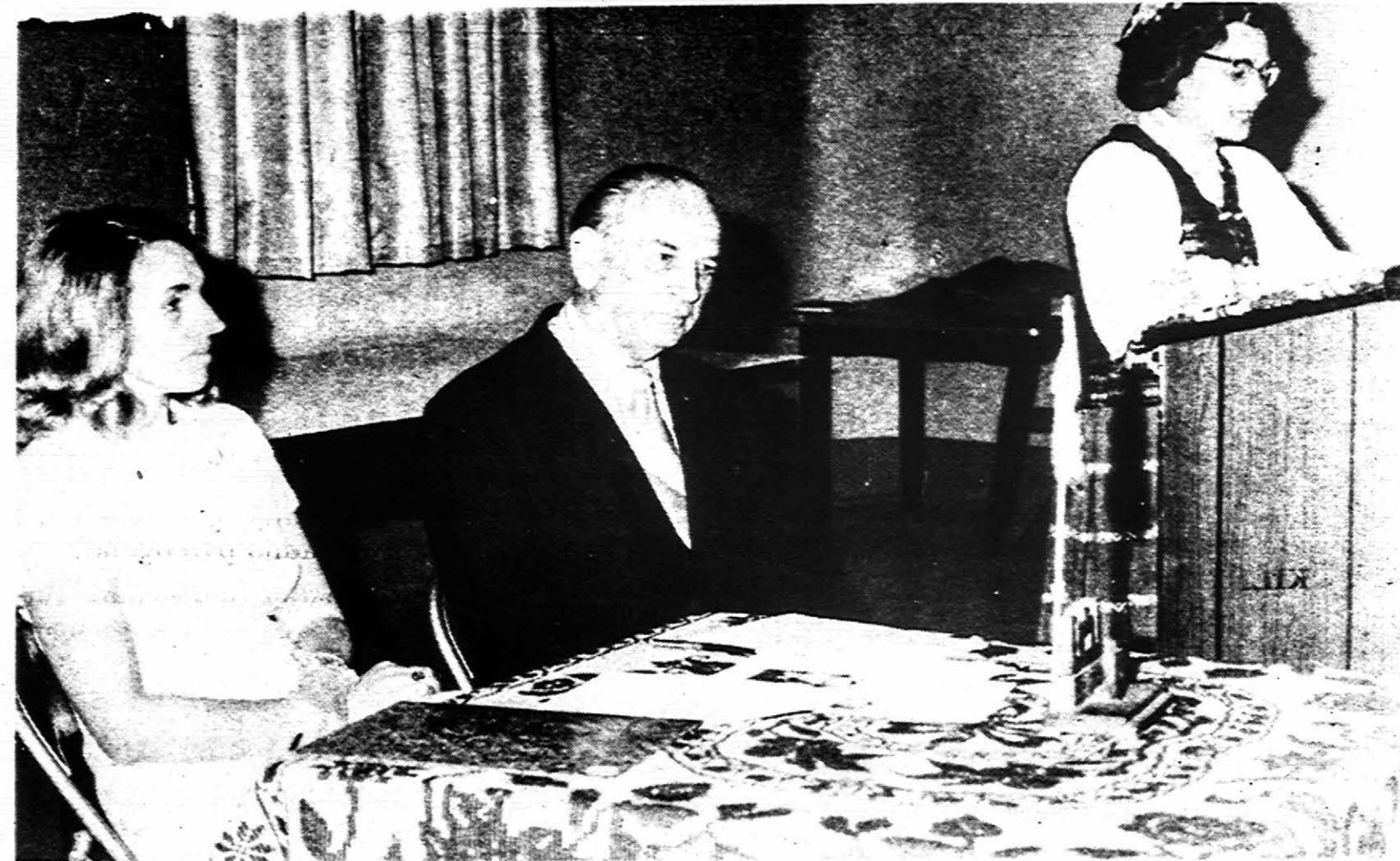
Pasirašydami šias peticijas ir rinkdami parašus, mes vieningai parodysim savo protestą prieš Lietuvos okupaciją, religi-

jos persekiojimą Lietuvoje, lietuvių laisvo apsisprendimo teisių paneigimą ir brutalų Simo Kudirkos laikymą kalėjime.

Tad visi vieningai ir skubiai rinkime parašus. Visais klausimais kreiptis į ALT centrą: 2606 West 63rd St., Chicago, Illinois 60629. Tel. 778—6900 arba 778—6901.

Visas užpildytas peticijas prašom grąžinti į ALT būstinę kaip galima greičiau.

Amerikos Lietuvių Taryba

Detroito Stasio Butkaus šaulių kuopos kultūrinė sekcija lapkričio 21 surengė Vaclovo Čižūno knygos "Šeima tautinė bendruomenė" pristatymą. Iš k. Liuda Rugienienė, Pranas Turūta ir Stefa Kaunelienė.

Nuotr. K. Sragausko

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ-DOVANAS Į LIETUVĄ

ir įvairius USSR kraštus

naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjams NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma—skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MOSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street	HE 5-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
• BROOKLYN, N.Y. 11218 — 485 Mc Donald Avenue	IN 7-6465
• BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
• CHICAGO, ILL. 60629 — 2608 W. 69th Street	WA 5-2787
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave.	249-6216
• JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street	HE 5-3663
• LOS ANGELES, CAL. — 159 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
• NEWARK, N.J. — 378 Market Street	MI 2-2452
• NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
• RAHWAY, N.J. — 47 E. Milton Avenue	381-8997
• SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway	AN 8-1120
• SOUTH RIVER, N.J. — 41 Whitehead Avenue	CL 7-6320
• SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
• TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue	EX 2-0306
• UTICA, N.Y. — 963 Bleeker Street	RE 2-7476

POSĖDŽIAVO JAUNIMO KONGRESO KOMITETAS

Posėdis metam besibaigiant

Dar porą žingsnių, ir nauji metai. O tuose metuose — II-sis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Kadangi prieš akis darbų begalės, tai ir kongreso komitetas nuolat juda.

Štai gruodžio 11-12 Chicagoj įvyko paskutinis šių metų kongreso komiteto posėdis. Jame buvo svarstyta visa eilė aktualijų, padaryta keletas svarbių nutarimų.

Kongreso turinys

Pirmąją posėdžio dieną kiek ilgiau buvo užtrūka, svarstant pačią svarbiausią kongreso dalį — atidarymą, studijinių dienų ir vasaros stovyklos akademines programas.

Tuo reikalu referavo programų komisijos pirmininkas dr. A. Norvilas. Jos dabar svarbiausias uždavinys — sukvietti pasikaitom prelegentus ir surasti studijų dienom vietovę. Abu dalykai svarbūs ir aktualūs.

Kiek konkrečiau jau yra išvystyta vietovės suradimas, nes yra numatyta dvi vietos — Londono universitetas Kanadoj, arba Kent universitetas Ohio valstybėj. Abi vietovių vadybės rodo prielankumą mūsų reikalams. Nutarta, kad vietovė bus galutinai surasta iki Naujų Metų.

Taip pat nutarta, kad iki Naujų Metų turi būti sudarytos ir leidinių bei vakarinių programų komisijos. Iš tikro, tų komisijų nesudarius dabar, gali vėliau labai atsiliepti. Tad nenuostabu, kad posėdžio dalyviai griežtai įpareigojo komiteto prezidentą tas komisijas sudaryti iki Naujų Metų.

Pirmos dienos posėdyje dar

buvo pasvarstyta Juozo Bačiūno pagerbimas. Tam artimiausioj ateity bus sudaryta komisija. Apsvarstyti taip pat leidžiamo biuletenio reikalai. Nusiskusta, kad biuletenis buvo labai sausas. Komiteto kontrolierius Saulius Mikaliukas padarė pranešimą.

Nesmagi daina

Antrąją posėdžių dieną komitetas pateko miškan. Buvo susipainiota įvairiose taisyklėse, kai nutarta neleisti kandidatuoti visiem komiteto nariams į kongreso atstovus.

Tačiau iš tos netvarkos šiaip taip buvo išėita. Buvo nubalsuota, kad individualiai komiteto nariai gali kandidatuoti ir būti renkami kongreso atstovais.

Atstovų klausimu buvo daug kalbėta. Gera, kad pagaliau viskas buvo išsiaiškinta.

Toliau dar buvo svarstyta petičijos komisijos problemos. O tų problemų gali būti daug. Pavyzdžiui, komisijos gal būt visai nekaltai niekada nepasikvietė talkon gan aktyvios ir įtakingos BATUNO organizacijos. Be to, komisija neteisingai

adresuoja pačią petičiją tokiai Jungtinių Tautų komisijai, kuri neegzistuoja. Visais tais reikalais posėdžio dalyviai įsakė petičijų komisijai susitvarkyti.

Šitame posėdyje buvo labai gerai atstovaujami Kanados lietuvių reikalai. Dalyvavo ir apie vasaros stovyklos organizavimo reikalus pranešė ne tik komisijos pirmininkas G. Breichmanas, bet ir dar keli komisijos nariai.

Tvarkingiausiai pasirodė tai kongreso atidarymo komisija, kuriai vadovauja energingas R. Kasparas. Jo komisijos nariai pranešė apie registracijos, nakvynių ir drausmės palaikymo projektus. Atrodo, kad atvykusieji kongresanai ne tik nepasimes Chicagoj, bet taip pat ir neturės miegoti po atviru dangumi.

Bendrai paskutinis šių metų jaunimo kongreso komiteto posėdis buvo labai naudingas ir darbingas. Visi posėdžio dalyviai išsiskyrė pasiryžę dar uoliau atlikti savo pareigas ir išpildyti visus jiems pavestus uždavinius.

Jonas Šoliūnas

Baltimorės žinios

Sv. Alfonso parapijos sodalietės sausio 7, penktadienį, 7:30 val. vak. parapijos salėj rengia bingo žaidimus. Bus gražių premijų ir užkandžių.

Sv. Vardo draugijos vyrams ir jaunuoliams, kartu su kitais vyrais pereitais metais priemušiem komuniją per draugijai skirtas pamaldas, sausio 9, sekmadienį, per 8:30 val. mišias klebonas prel. L. Mendelis išdalins ištikimybės dovanas. Draugijos valdyba kviečia ir kitus parapijos vyrus ir jaunuolius įsijungti į šią draugiją.

Sv. Alfonso parapijos kunigai po Kalėdų švenčių darbų turės kelias dienas poilsio. Klebonas prel. L. Mendelis išvyks sausio 2 ir grįš sausio 8, kun. A. Dranginis išvyks sausio 9 ir grįš sausio 15.

Lietuvių Radijo valandėlės metinis šokių vakaras įvyks sausio 15, šeštadienį, 8 val. vak. Lietuvių Sveikatinės didžiojo salėj. Bilietus bus galima įsigyti prie durų. Akordeonistas Kazys Daubaras iš Philadelphiajos atliks vakaro programą. Šokiui gros geras orkestras. Bus lietuviškų valgių. Radijo vedėjai A. Juškus ir K. Laskauskas atliks kilnų darbą ir nuspelno visų klausytojų paramos ir dalyvavimo radijo pareigime.

Daina, Baltimorės vyrų choras, rengia koncertą sausio 29, šeštadienį, 7:30 val. vak. Lietuvių Sveikatinės didžiojo salėj. Po koncerto šokiui gros geras orkestras. Veiks bufetas su įvairiais valgiais.

Stasė Lazaitienė, naujoji ateivė, po ilgos ir sunkios ligos mirė gruodžio 26. Velionė prieš 20 metų į Baltimorę atvyko iš Vokietijos. Ji buvo susipratusi lietuvių ir ištikima Sv. Alfonso parapijos nare, dalyvaudavo lietuviškuose parengimuose. Už jos vėle trys kunigai aukėjo gedulingas mišias Sv. Alfonso bažnyčioj gruodžio 29. Palaidota Loudon Park kapinėse. Nulūdime liko vyras Adomas, dukra Stasė, jos vyras Cezaris Surdoka ir sūnus Linas.

Dr. Juozas Laukaitis, ankstesnės kartos lietuvių gydytojas, užaugęs Baltimorėj ir baigęs mokslus Marylando universitete, per visą amžių praktikavo mediciną Baltimorėj. Malonaus būdo gydytojas savo kabinetą turėjo lietuvių rajone Washington Blvd. Jis staiga mirė nuo širdies smūgio gruodžio 26 savo

A. Č. Klemaitis

WATERBURY, CONN.

KILNIAŠIRDŽIŲ VAJUS

Kai šiuo metu visam krašte pravedami Balfio vajai, neatsilieka ir waterburiečiai, kurie nuo Balfio pirmų dienų įrodė savo dosnumą. Įsteigiant čia Balfą, taipgi ir vėlesnė jo veikloj, daug pasidarbavo mūsų uoliejieji visuomenininkai: komp. A. J. Aleksis, E. Devenienė, dr. M. Colney, P. Jokubauskas, dr. V. Jasaitis, J. Trečiokas, T. Matas ir kiti.

Dabartinę valdybą sudaro penki nepaprastai uolūs ir kruopštūs, savo vargstantiems tautiečiam jautria širdimi atsidavę — pirm. J. Brazauskas, (jau 14 m. tose pareigose), vicepirmin. D. Venclauskaitė, sekr. G. Valiulienė; išd. V. Valiulis ir narė A. Brazauskienė. Šioji valdyba, talkininkam padedant, pernai Balfui sukaupe per 3000 dol.

Vajų vykdant daug nuopelnų tenka skirti ypatingai jautrios širdies klebonui kun. J. Vilčiauskui, kuris pernai skelbė drabužių rinkliavą ir, savo lėšomis nusamdęs sunkvežimį, pristatė į centro sandėlius. Taip pat pra-

vedė Balfui vieną rinkliavą bažnyčioj. Pažymėtina, kad kun. J. Vilčiauskas, nors Lietuvoj niekad nebuvo, bet puikiai kalba lietuviškai, visad visus lietuvių reikalus gan nuoširdžiai paremia, kas atsispindi jo pamoksluose, ypač tautinių švenčių progomis.

Kalėdinę nuotaiką pirm. J. Brazauskas per lietuvių radijo valandėlę kreipėsi į visus geros valios lietuvius, prašydamas nepamiršti ir dabar prasidedančiam vajui bent kuklios išmaldos, kad bet kur esančiam, vargan patekusiame savo tautiečiui nubrauktų nors vieną asarą.

Rinkliavos talkoj, kaip ir anksčiau, dirbs tam darbiui pasižventę: M. Marčienė, S. Išlinskienė, J. Šidlauskienė, B. Maurutis, J. Kazlauskas, J. Kiseelis, L. Kuzmickas, V. Vaitkus (Spaudos sav.), V. Kuzmickas, J. Valkauskas ir kiti.

Linkėtina ir tikėtina, kad kilniaširdžių nuoširdus pasiaukojimas sėkmingai atsieks savo pasirinktą paskirtį ir gausiai papildys Balfui aruodą.

Waterburio Balfio valdyba. Iš kairės į dešinę sėdi: Danutė Venclauskaitė, pirm. Jonas Brazauskas, Genovaitė Valiulienė, stovi: Vytautas Valiulis ir Albina Brazauskienė.

Nuotr. A. Balsio

Jaunimo kongreso posėdyje iš kairės trys Kanados atstovai, tvarką vasaros stovyklos reikalus — Čeponkus, Čeponkutė ir Breichmanas.

Nuotr. P. Malėtos

MALDOS GALYBĖ IR LIETUVOS LAISVĖ

Lietuviai, padjunkime dangų, kad Lietuva būtų laisva ir pavergėjai nepersekiotų tikinčiųjų. Dievo galybės rankoj yra mūsų išsigelbėjimas. Kai Petras buvo laikomas, kalėjime, Bažnyčia gi meldėsi nesiliaudama už jį Viešpačiui. Tikėkime, kad kaip Petras buvo išlaisvintas, taip bus išlaisvinta neteisingai įkalinta mūsų tauta. Būkite drąsūs, nebijokite — pats Dievas ateis ir jus išgelbės (Izaijas). Jeigu mūsų pačių gelbėjimo jėgos yra menkos, tai tikslu, kad mes kreipiamės į galybių Dievą. Tik turime tikėti, kad Jis visagalis ir išgelbės Marijos Žemės, šventos Lietuvos žmones. Juk mes trokštame, kad išlaisvintų pavergtuosius ir persekiojamus, bet taip pat norime, kad persekiotojai pasitaipytų. Mūsų idealas — krikščioniška meilė.

Pradedant 1972 sausio 1 d. maldomis ir pamaldomis kiekvieną dieną bus šaukiamasi į Dievą gelbėti Lietuvą ir Lietuvos žmones. Kiekvieną dieną bus aukojamos mišios už Lietuvą, persekiojamuosius ir Lietuvių Katalikų Religines Šalpos geradarius.

Kiekviena diena maldai pramatytai vienai lietuvių parapijai, organizacijai ar institucijai. Maldos kalendorius bus išsiuntinėtis visiems, kuriems pramatytą dieną. Prašome iš anksto ruošti, paraginti parapičius, organizacijos narius, institucijų gyventojus pramatyti maldos dienas. Kiekvienas ir kiekviena gali melstis asmeniškai, ir tai bus didelis maldos žygis, bet pageidaujama praveisti specialias pamaldas, kad vieni kitus

namuose. Gedulingos mišios už jo vėle Our Lady of Victory bažnyčioj aukotos gruodžio 30. Palaidotas Woodlawn kapinėse. Nulūdime liko jo senutė motina Marė, žmona Alma, sesė Marytė ir broliai Antanas ir Kazimieras.

Jonas Obelinis

pasiragintų melstis, prašoma savo maldos dienos programą aprašyti spaudoj. Pabaigoj metų būtų galima padaryti gražų aprašymą, kaip lietuvių malda siekė sąžinės ir tautinės laisvės.

Jei kas norėtų 1973 metais gauti savo maldos dieną, tai prašome rašyti Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai. 1972 sausio mėn. maldos kalendorių čia spausdiname. Norintieji prisidėti prie mišių, kurios bus aukojamos kasdien, savo auką siųskite Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai. Jau turime intencijų 110 dienų. Mišias aukos lietuvių kunigai-misionieriai plačiajame laisvam pasaulyje už JAV ribų.

L.K.R. Šalpos valdyba

SAUSIO MĖNESIO MALDŲ KALENDORIUS

1. — Nauji Metai. Visi meldžiasi už taiką ir Lietuvą.
2. — Sv. Jurgio parapija, Albany, N. Y.
3. — Sv. Jurgio parapija, Brooklyn, N. Y.
4. — Sv. Jurgio parapija, Chicago, Ill.
5. — Sv. Juozapo parapija, Chicago, Ill.
6. — Sv. Petro parapija, Kenosha, Wisc.
7. — Sv. Gabrieliaus parapija, Milwaukee, Wisc.
8. — Sv. Pranciškaus parapija, Miners Mills, Pa.
10. — Sv. Pranciškaus Asyžiečio parapija, Minersville, Pa.
9. — Sv. Petro ir Povilo parapija, Elizabeth, N. J.
11. — Sv. Kazimiero parapija, Amsterdam, N. Y.
12. — Sv. Vincento Pauliečio parapija, Springfield, Ill.
13. — Lietuvių misija, Sudbury, Kanada.
14. — Sv. Jurgio parapija, Utica, N. Y.
15. — Sv. Bartolomėjaus parapija, Waukegan, Ill.

(nukelta į 7 psl.)

KULTŪROS ŽIDINYS — aukos statybai Kultūros Židiniui, Tėvų pranciškonų vienuolynui, jo koplyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukoj:

Vyt. Banelis, Woodhaven, 100, anksč. 200.	Fr. Williams, Fair Lawn, N. J., 10.
Mae Cizauskas, Woodhaven, 50, anksč. 115.	MASPEETH, N.Y.
A. S. Dimai, Middletown, 200, anksč. 500.	P. Norvydas 10.
J. Dumbilis, B-klyn, 50, anksč. 5.	G. Alksnienė 10, anksč. 5.
A. Kepalas, Woodhaven, 100, anksč. 10, pažad. 300.	J. Bredes 10.
D. K., Brooklyn, 200.	R. Juris 5.
O. Lukoševičienė, Woodhaven, 100, anksč. 100.	P. Mackus 20, anksč. 5, pažad. 300.
R. S. Sodaitis, Jamaica, 200.	S. Major 2.
J. Pakalka, Woodhaven, 50, anksč. 10.	Ch. Sable 10.
G. Stancius, Mount Vernon, N. Y., 10, anksč. 10.	M. Sidtis 5.
	J. Sidtis 10.
	F. Santic 2.
	J. Tamauskas 5.
	W. Trojanowski 2.

Laukiama ankų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose.

Siųsti:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Kituose laikraščio numeruose skelbsime kitų vietovių aukotojų pavardes.

IŠ VISUR

— J. Kajeckas, Lietuvos atstovas, su žmona, pakviesti Korėjos "Cultural and Freedom Foundation, Inc." pirm. Bo H. Pak, gruodžio 13 dalyvavo Korėjos festivaly John F. Kennedy Centre, Operos rūmuose. Programą atliko Korėjos tautinis baletas.

— Vaclovas Sidzikauskas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas ir Pavergtųjų Europos Tautų Seimo vicepirmininkas, Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga gavo sveikinimus iš JAV prezidento Richard Nixon, senatoriaus Charles H. Percy, valstybės departamentų pasekretoriaus John Richardson, Jr.

— Amerikos Lietuvių Taryba prašo visų, kurie pasirašo petičiją prezidentui Nixonui, pažymėti savo vardą, pavardę ir adresą. Petičijos lapus su parašais prašom grąžinti į Altos būstinę iki sausio 15 dienos adresu: 2606 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

— II Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso finansų komisija per Rimą Cerkeliūnienę Kalėdų švenčių proga prisiuntė Darbininkui auką ir laišką, kuriuo išreiškiama padėka už kongreso reikalus teikiamą informaciją. Nuoširdus ačiū.

— Tėvynė, Susivienijimo Lietuvių Amerikos organas, nuo šių metų pradžios išėis tik kas antrą savaitę. Redagavimą perėmė redakcinė komisija.

— Romas A. Shatas, kultūros žurnalo Aidų skaitytojas, Hunts-

ville, Alabama, atnaujindamas Aidų prenumeratą, pridėjo 100 dol. auką Kultūros Židinio statybai ir 15 dol. lietuviams pranciškonam. Ačiū už gausią paramą.

— Jonas Butkus, Bridgeport, Conn., sveikindamas per spaudą gimines, draugus ir pažįstamus švenčių proga, vietoj kalėdinių atvirukų siuntinėjo 25 dol. paukojo Tautos Fondui.

— Solistė Lilija Sukytė, dainavusi Europoj įvairiose operose, ką tik grįžo į New Yorką. Metropolitan operoj dainuos pagrindinę Neddos partiją Pajacų operoj sausio 12.

— Vokietijos Lietuvių Bendruomenės darbuotojų suvažiavimas įvyko gruodžio 10-12 Romuvoj ir Lorsche. Atvyko 24 apylinkių vadovai, 4 lituanistinių mokyklų mokytojai, Vokietijos LB tarybos 6 referantai, 5 įgaliotiniai, visi Vokietijos LB valdybos nariai ir kt.

— II Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso prezidiumo posėdis numatytas sausio 8-9 Chicagoj. Prezidiumui priklauso Joana Kuraitė, Vita Ruibytė, Saulius Mikaliukas, Algis Modestas ir Romas Sakadolskis.

— Kanados Lietuvių dienai (astuonioliktai) rengti komitetas nutarė kvieisti Montrealio burmistą Jean Drapeau būti tos dienos globėju. Komitetas papildytas Gytū Vazalinskiu — dailės parodai ir Romu Otto — sportinėj jaunimo varžybom organizuoti. Lietuvių dienos šamata — 10,500 dol. Koncertui nutarta užsakyti Plateau salę, o baliui gauti per burmistą 1,600 vietų Maisoneeve sale.

— II Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso komiteto 10-tas posėdis įvyko Chicagoj, Jaunimo centre, gruodžio 11-12, 11-tas komiteto posėdis bus sausio 15-16 Chicagoj. Dalyvauja komiteto ir komisijų nariai iš Chicagos, Detroito, Windsor, Hamiltono, Toronto, Clevelando ir New Yorko. Posėdžio metu veikia reikišiai ir PLB pirmininkas Stasys Barzdukas.

— Dr. Vanda Sruogienė Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Chicagoj gruodžio 12 skaitė paskaitą apie Lietuvos didikų Radvilų gimimą, kaip tų giminių reikišiai visuomeniniame, politiniame ir kultūriniame gyvenime, kokią garsą turėjo Europoj. Paskaita buvo pailiustruota skaidėmis.

— Prof. J. Eretas, Ateitininkų sėdraugij sąjungos ir prel. Pr. Juro kviečiamas, žada atvykti į Ameriką balandžio ar gegužės mėn.

Atsargos pulkininkas leitenantas inžinierius Antanas Novickis.

A. a. Inž. Antanas Novickis

A. a. inž. Antanas Novickis gruodžio 30 buvo atsisveikintas šermeninėje ir paskutinę pereitų metų dieną iš Apreiškimo parapijos bažnyčios palydėtas į Cypress Hills kapus.

Gausus dalyvių skaičius atsisveikinime bei pamaldose rodo, kad velionis turėjo daug draugų.

Tuos draugus velionis įsigijo savuoju sugebėjimu būti kiekvienam draugiškas, dženelmeniškas ir paslankus dalyvauti ten, kur yra lietuviškas reikalas.

Buvo valstiečių liaudininkų srovės žmogus. Tačiau jame iš seno vyravo tai, kas dabar vis labiau įsigali žmonių santykiuose: tįpsta srovės, partijas, grupes atribojančios sienos, ir auga partijas, grupes, srovės jungianti žmoniškumo, lietuviškumo šiluma.

Atminime velionis lieka ir tu, kad jis visad buvo sąžiningas, rūpestingas savo pareigose — ar kaip karininkas, ar kaip inžinierius, ar kaip ministras laikinojoje vyriausybėje, ar kaip Vliko vykdomosios tarnybos narys.

Rūpestingumas darbe ir dženelmeniškas santykiuose su žmonėmis buvo pastebėtas bei įvertintas ir paskutinės jo darbo tarnybos bendradarbių New Yorke — jie atsiuntė su visų parašais jam Kalėdų sveikintimus jau į ligoninę.

Už visus tuos vertingus bruožus aukščiau iškyla velionio išskirtinis pasiaukojimas šeimai. Pasiaukojimas tokiose aplinkybėse, kokiose retai kas esti. Turėti per 30 metų namuose ligonį, jį aptarnauti, išklausti jo norus ir mokėti juos patenkinti tegalėjo per tiek metų tik didžios kantrybės, ištikimybės ir meilės žmogus.

Iš nieko neteko nugirsti, kad velionis būtų kada skundęsis tokia dalia. Mokėti priimti tai kaip gyvenimo būtinumą tai jau yra dvasios heroizmas. Tai yra išskirtinis velionio bruožas.

Ir iš amžinybės ta dvasios šviesa pasviečia gyviesiems, kai tik jį prisimena.

Tebus priminti ir kartiniai velionio gyvenimo etapai. Sausio 24 būtų buvęs 78 metų — gimė 1894 Diržių kaime Šiaulių ap. 1913 baigė Mintaujos gimnaziją; mokėsi Rygos, paskiau Maskvos politechnikos mokykloje; 1916 mobilizuotas ir pasiūstas į frontą; 1917 karo inžinerijos mokykloje Kijeve; 1919 grįžęs Lietuvon, stėjo savanorių Lietuvos kariuomenę.

Nuo šiol jo gyvenimas ejo dviem etapais: kariniu ir civiliniu. Mokėsi Versaille karo inžinerijos mokykloje; ejo įvairias pareigas įvairiose karinėse aukštosiose mokyklose bei generaliniame štabe. Nuo 1930 baigė karinę tarnybą pulkininko lt. laipsniu ir perėjo į civilinę tarnybą — statybos inspektorius, statybos ir sauskelių

Prof. dr. Zenono Ivinskio laidotuvs Bonnoje

“PROF. IVINSKIO DARBAISUSILAUKĖ TARPTAUTINIO PRIPAŽINIMO” — rašė vietos laikraštis

Prof. dr. Zenonas Ivinskis gruodžio 30 palaidotas Bonnos kapinėse (Nord Friedhof XVIII Bezirk, 3/35), — pasakojo dr. Adolfas Damušis, grįždamas iš laidotuvių.

Laidojimo tvarka ten kitokia nei Amerikoje. Pirmiausia Bonnos Sv. Elzbiotos bažnyčioje buvo atlaikytos šv. mišios. Laikė vyskupas A. Deksnys, koncelebravo 11 kunigų. Pamokslą vokiškai pasakė prel. J. Aviža, lietuviškai vysk. A. Deksnys. Per mišias grojo smuiku, violončele ir viola du būvę velionies klausytojai (Volker Behlin ir Volker Mettiup) ir Bonnos universiteto muzikos profesorius Plohn.

Paskui apeigos vyko kapinių koplyčioje. Karstas nebuvo atidarytas. Libera atgiedojo vyskupas su visais kunigais.

Atsisveikinimo žodžius pasakė dr. A. Damušis, perduodamas atsisveikinimus J. Brazaičio, Ateitininkų federacijos vad. prof. J. Pikūno, Lietuvių Fronto Bičiulių tarybos pirmininko dr. P. Kisieliaus, Lietuvių Fondo vardu dr. A. Razmos. Paskui kalbėjo Bonnos universiteto vardu filosofijos prodekanas prof. Heinrich Luetzeler (kuris 1941 metais buvo pakviestas būti profesorium Kau-no universitete, bet naciai jo neįleido); L. K. Mokslo Akademijos vardu — prel. P. Jutulis; Vokietijos L. Bendruomenės ir

Vasario 16 d. gimnazijos — kunigas Br. Liubinas; Vokietijos bendradarbių iš rytų Europos istorijos skyriaus to skyriaus ordinaras prof. F. Kaiser, Europos LF Bičiulių, Švedijos baltų komiteto ir baltų instituto vardu dr. K. Ceginskas.

Telegramom atsisveikino ministras St. Lozoraitis, Lietuvos atstovas Washington J. Kajecakas, prof. J. Eretas, dr. J. Norkaitis ir kt.

Velionies kūnas buvo įdėtas pirma į cinko karstą, paskui į medinį. Sudaryta tuoj būdu galimybė perkelti kūną, jei būtų tikslinga, kur kitur. (Šiuo tarpu yra kilusi mintis telkti įžymiųjų lietuvių palaikus prie Vasario 16 d. gimnazijos — ten jau perkelti Vydūno palaikai).

Laidotuvėse dalyvavo per šimtinę asmenų. Pusė jų buvo jaunimas. Buvo atvykę iš Italijos — Tėvas V. Rimšelis, prel. P. Jutulis; iš Šveicarijos — dr. A. Cerutis, dr. Radvila; iš Švedijos — dr. K. Ceginskas; iš Amerikos — velionio brolis Jonas iš Chicagos ir dr. A. Damušis iš Detroito.

Po laidotuvių buvo šermeniniai pietūs baltiečių studentų bendrabuty Annaberger prie Godesberg (10 kl. nuo Bonnos). Ten V. Banaitis grojo vargonais. Dalyvavo apie 60 žmonių.

Yra vilties, kad universitetui pasiseks išrūpinti velionies žmonai pensiją. Sūnus Kęstutis šiuo metu mokosi trečiojoje klasėje.

Raštų palikimą velionio žmona patikrins ir paskirs pagal ve-

...pavimą.

Vietos laikraštis “General Anzeiger” gruodžio 28 įdėjo universiteto rektoriaus H. Schmitt skelbimą, kuriame suminėjęs pagrindines apie velionį žinias, rektorius sako: “Universitetas neteko įgudusio ryšių Europos istorijos žinovo ir ne-

(nukelta į 7 psl.)

Pereitų metų gruodžio 28 d. New Yorke mirė

pulk. inž. Antanas Novickis,

Laikinosios Vyriausybės narys.

Velionio žmonai Birutei, sūnui inž. Sigitui ir dukrai Živilei nuoširdžiai užuojautą reiškia

Buvę Laikinosios Vyriausybės nariai:

Juozas Ambrazevičius, Adolfas Damušis, Mečys Mackevičius, Jonas Matulionis, Juozas Pajaujis, Stasys Raštikis, Rapolas Skipitis, Kazys Škirpa, Jonas Šlepetyš, Pranas Vainauskas, Balys Vitkus.

A. A.

Inž. Antanui Novickiui

mirus, skausmo prislėgtą žmoną Birutę, mūsų brangią Federacijos steigėją ir nuolatinę rėmėją, dukrą Živilę, sūnų Sigitą su šeima ir gimines giliai užjaučia ir kartu liūdi

Lietuvių Moterų Klubų Federacija

A. A.

Inž. Antanui Novickiui

mirus, jo žmoną Birutę, advokatę ir mūsų klubo narę, sūnų Sigitą su šeima ir dukrą Živilę bei kitas gimines nuoširdžiai užjaučia

LMK Federacijos New Yorke klubas

Visų mūsų mylimam ir gerbiamam TĖTUKUI, negėstančios atminties

A. A.

Inž. Antanui Novickiui

mirus, mielai žmonai Birutei, vaikams Živilei ir Sigitui su šeimomis, ir giminėms gilaus skausmo valandoje širdingą užuojautą reiškia ir drauge liūdi

Adas ir Antanina DEIKIAI ir Gintaras ŽEMAITAIČIŲ šeima

A. A.

Antanui Novickiui,

inžinieriui, mirus, žmonai Birutei, dukrai Živilei ir sūnui Sigitui bei šeimai gilią užuojautą reiškia.

Antanas STARKUS, M. D.

A. A.

Inž. Antanui Novickiui

mirus, skausmo valandą reiškiam nuoširdžiausią užuojautą mūsų narei Birutei Novickienei ir jos šeimai.

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštienės Birutės Draugijos New Yorke skyrius

A. A.

Antanui Novickiui

mirus, šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Rima ir Kęstutis ČERKELIŪNAI

A. A.

Inž. Antanui Novickiui

mirus, jo šeimą giliai užjaučiame ir kartu liūdime

BILĖNŲ šeima

A. A.

Stanislavai Lazaitienei

mirus, gilią užuojautą reiškia jos vyrui Adomui, dukrai Stasei Surdokienei, žentui Cezariui Surdokui ir anūkui Linui

Juozas, Birutė, Nida GAILAI

Mielam draugui

Arvydui Jokūbaičiui

mirus, mielai Petronei ir jos vaikam nuoširdžią užuojautą reiškia

Bernardas ir Felicitija REDIKIAI

Dail. Juozui Bagdonui, Balfo Centro Valdybos nariui, jo motinai

Barborai Bagdonienei

Lietuvoje mirus, gilią užuojautą reiškia

BALFO Centro Valdyba

A. A.

Inž. Antanui Novickiui

mirus, giliausią užuojautą šeimai reiškia

A. ir J. JANKAUSKAI

A. A.

Inžinieriui Antanui Novickiui

mirus, žmoną Birutę, dukrą Živilę, sūnų Sigitą bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime

Ona KANAUKIENĖ ir Aldona ir Viktoras NAUDŽIAI

SPORTAS

ALGIRDO JOKŪBAIČIO NETEKUS

1971 gruodžio mėnesį įsiveikino su Algirdu Jokūbaičiu. Vos 46 metų sulaukęs, paliko žmoną Petronę Utraite, du vaikus, motiną, brolių, dėdę. Paliko lietuvišką sporto šeimą, kurios nariu buvo ilgus metus. Per daugelį metų sporto aikštėse ir salėse Lietuvoje, Vokietijoje, Amerikoje turėjo sporto priešininkų daugelį tautų, bet priešų neįsigijo.

Gimęs Kaune, futbolo pirmuosius žingsnius žengė Tauru klube. 1942–43 metų Lietuvos meistris — Tauras ir jo jauniasias puolikas vos 17 metų — Algirdas Jokūbaičis. Vokietijoje be lietuvių rinktinės tenka jam, bene vieninteliam, žaisti tuometinėje aukščiausiojo lygoje. Deja, prancūzų karinės valdžios potvarkis nutraukė jo daug žadančią ateitį Freiburgo Fortunos (dabar FC) komandoje.

1950 metais New Yorke sunkiausiose sąlygose steigiant lietuvišką futbolo vienetą, A. Jokūbaičis vienas iš didžiausių ir griežiausių šios idėjos vykdytojų. Nors pats jau žaidė tuo metu aukščiausiojo žaidimo klasėje SC Newark, bet tuojau atsirasdama pas lietuvius, žaidžiančius žemiausiojo klasėje. Dageilis tuometinių sporto entuziastų atsimeina nuo 1950 iki 1954 lietuvių futbolo komandos puikias dienas. Atsimeina, tur būt,

Algirdas Jokūbaičis.

ir griežtai pasiryžusių kovotojų Jokūbaičiui. Atsimeina kaip visados korektišką, švarų žaidimą, futbolo aikštėse retai užtiknamą drąsiai statomą pavyzdžių jauniesiems.

Tvirts sportininkas Jokūbaičis, geras plaukikas, pajėgus krepšininkas. 1943 metais viena iš stipresnių Kauno gimnazijų krepšinio komandų buvo V gimnazija su Algium Jokūbaičiu. Po karo žinomas Scheinfeldo Kovas galėjo džiaugtis jį savo eilėse turėdamas.

Liudime netekę lietuviškos sporto šeimos nario, liudime netekę žalosios vėjos džentelmeno.

Kauno Šančiai davė mums eilę žymių sportininkų. Vienam iš jų supylus kapą tolimoje New Jersey valstybėje, šiandieną prisiminkim jį mintyje.

Atletas

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— Aliochino atminimo turnyrą Maskvoje laimėjo A. Karpov ir L. Stein po 11-6 tš., V. Smyslov 10 su puse, T. Petrosian ir V. Tukmakov po 10, B. Spasky ir M. Tal po 9 su puse, amerikietis Robert Byrne, čekas V. Hort ir Sovietų Bronšteinas po 9 tš.

— Argentinietis O. Panno pirmauja Palma de Maljorka turnyre. Po 14-kos ratų jis turėjo 10 su puse tš., jugoslavus Liubojevič 10 (1), vengras Portisch 9 su puse, amerik. S. Reshevsky ir švedas Anderson po 9, danas B. Larsen 8 su puse tš.

— Pietų Australijos žaibo pirmenybės laimėjo septintą kartą lietuvių Tauru komanda: 1. Tauras 38 su puse, 2. S. Brighton 31, 3. Exnor 27, 4. Adelaidė 24 su puse ir kt. mažiau.

— Adelaidės tarpklubinėse aukščiausiojo klasėje Tauras užtikrintai laimėjo pirmą vietą: 1. Tauras 34, 2. Juniors 28 su puse, 3. latvių Matsons 27 su puse, 4. Adelaidė 124 su puse. Aštuntoje vietoje liko Ukrainian 16 t. ir dešimtoje — lenkų Kosciuszko 14 su puse. Tauru komandoje žaidė: Arlauskas, Horton, Horovany, Cuntala, Bėda ir atsargojė Opulskis.

— 1972 metų Š. Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybės įvyks Clevelande, balandžio 22-23, o Rytų apygardos šachmatų pirmenybės — N. Yorke, balandžio 8-9.

Mūsų šachmatininkai raginami įsitemyti pasakelbtas datas ir stropiai ruoštis tom pirmenybėm.

— Bostono Metropolitan Chess League A Division Standings 1971 metų užbaigai rodo, kad Lithuanian yra šešti, priešakyje Northeastern univ., Harwich, Harvard klubo ir CTMain. Iš pavienių žaidėjų lygoje (jų 80) "Top ten" lentelėje šeštas Juris Zoza, Lith. su 4 tš. ir aštuntą — Kazys Merkis, Lith. su 3 su puse tš. Sausio 7 žaidžia Boylston at Lithuanian, taigi i So. Bostono LPD klubą atvyks Boylstono komanda.

PROF. DR. ZENONO IVINSKIO LAIDOTUVĖS BONNOJ

(atkelta iš 6 psl.)

paprastai gabaus universiteto dėstytojo".

Kitą dieną tas pats laikraštis davė nekrologą, antrašte "Lietuvos istorija liko nebaigta". Po gyvenimo ir darbų aprašymo kartojto rektorius žodžius ir baigė: "Profesorius Ivinskio darbai susilaukė tarptautinio pripažinimo, nes jie buvo esminis įnašas į Lietuvos istoriją".

MALDOS ...

(atkelta iš 5 psl.)

16. — Šv. Antano parapija, Ansonia, Conn.

17. — Šv. Pranciškaus Asyžiečio parapija, Youngstown, Ohio.

18. — Tėvai pranciškonai, Brooklyn, N. Y.

19. — Tėvai marjonai, Thompson, Conn.

20. — Tėvai pranciškonai, Kennebunkport, Maine.

21. — Tėvai marjonai, Clarendon Hills, Ill.

22. — Tėvai jėzuitai, Chicago, Ill.

23. — Šv. Pranciškaus parapija, Athol, Mass.

24. — Tėvai pranciškonai, Greene, Maine.

25. — St. Mary's Villa — senelių prieglauda, Elmhurst, Pa.

26. — Benediktinės seserys, Bedford, N. H.

27. — Nukryžiuotojo Jėzaus seserys, Brockton, Mass.

28. — Šv. Kazimiero seserys, Newton, Pa.

29. — Šv. Kazimiero seserys, Chicago, Ill.

30. — Šv. Alfonso parapija, Baltimore, Md.

31. — Lietuvių Kat. Centras, Šiluvos koplyčia Medellin, Kolumbija.

Padėka

Reiškiu nuoširdžią padėką Brooklyn pranciškonų vienuolyno viršininkui T. L. Andrieui už iniciatyvą surengti a. a. A. Galdiko kūrinį parodą Kultūros Zidinyje, L. K. M. Kultūros D-jai už parodos globą, dail. V. Vizgirdai už apibūdinimą Galdiko kūrybos, B. Gedvilienei ir Lietuvos gen. konsuli A. Simučiui, pasidalinusiems su klausytojais savo prisiminimais apie A. Galdiką, dail. V. Ignui už paveikslų atrinkimą ir kartu su V. ir B. Gedvilais ir J. Čepuliu pakabinusiems paveikslus dideliu pasiaukojimu nakties metu dėl einamo tose patalpose remonto, o taip pat atsilankiusiems ir įsigijusiems paveikslus. Tai, be abejo, palengvins monografijos išleidimą. Taip pat dėkoju A. Reventui, kuris taip nuoširdžiai trisė ir prisidėjo prie parodos įrengimo.

Su pagarba

M. Galdikienė

PADĖKA

Ona Misevičienė, Darbininko skaitytoja, mirė gruodžio 16. Palaidota iš Angelių Karalienės bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Vėlonė ilgesnį laiką gyveno Argentinoje, paskutiniaisiais metais pas sūnų Viktorą, Ozonę Park, N. Y. Paliko sūnų su šeima ir anūkus bei kitus gimines. Šermenimis rūpinosi Shalins šermeninė. Padėką reiškiam visiems, kurie lankė vėlonę ligoje bei dalyvavo laidotuviuose. Taip pat dėkojam už mišias, gėles, maldas ir užuojautas, motinai ir senelai mirus, kunigam už pamaldas ir rožančių, ypač tėvam pranciškonam už atsisveikinimą, M. Šalinskienei už nuoširdų patarimą bei Beleckam už pomirtinius pietus. — Liudintis sūnus ir šeima.

MALE - FEMALE

Pharmacist — Part-time for 71 bed hospital, N.Y.S. license required. Call Mr. Gallagher, St. Francis Hospital, 160 E. Main St., Port Jervis, N.Y. 12771 914-856-5351. All Replies confidential.

X-Ray Technician, N.Y.S. license. Excel. benefits and working conditions. Apply Personnel Office, St. Francis Hospital, 160 E. Main St., Port Jervis, N.Y. 12771, 914-856-5351.

MULTILITH OPERATOR TRAINEE \$5,200 35 hr. week Paid holidays. Very good health benefits. Apply to Room 147 A Staten Island Community College 715 Ocean Terrace, S. I. N. Y.

H. W. MALE

Spanish Speaking Salesman — your future is with highly progressive Co. Interviews Mon. - Fri. Dec. 6-13 11 A.M. - 4 P.M. Mr. Claves C.T. ENTERPRISES 1697 Broadway, N. Y. Suite 304

MECHANIC WANTED for Repairs and Commercial Kitchen Equipment with Experience; excellent earning potential; full benefits include Pension, Blue Cross, and Profit Sharing. Permanent Position in a growing firm. Tel. 673-5830. Acme American Repairs 296 Elizabeth St., New York, N. Y.

DEXTER PARK PHARMACY Wm. Anastasi, B.S. 77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street) Woodhaven, N.Y. 11421 WE DELIVER Michigan 2-4130

SERVICE

Mario's Auto Inspection & Repair service headlights adjustment, wheel alignment, motor tune-up and brake service. All minor adjustments and repairs done while you wait. Shell Bay Ave., Mayville, N.J. Cape May Court House, opp. State Inspection Station. Open Mon. thru Fri. 8 AM to 5 PM. Owned & operated by Mario DeSantis "If you really want your car to go see Mario", 609-465-5607

JAMES SIMPSON and SONS

Moving and Hauling is our Business We do "Big Jobs" and "Small Jobs". Philip Christ, Prop. Call 201 824-1679 or 201 248-2553 Ask for Jimmy or Eddie 100 Milford Ave., Newark, N. J.

VA1-0584

ILCHRIS CONTRACTING CORP.

Carpentry and Mason Contractors Residential - Commercial 78-53 76th Street Glendale, N. Y. 11227

VILLA RUSSO RISTORANTE

118-14 101 Ave., Richmond Hill, N.Y. Telephone VI 9-0990 After 4 P. M. Christmas Special in our Grotto \$6.50 Champagne, Fruit Cup, Baked Ziti Choice of Veal Cutlet Parmigiana or Half Roast Chicken, Cake, Coffee and all Soda. Service and Tax included

H. W. FEMALE

Phase II got you? Christmas Bills or just want to earn extra income? Make \$20 per Hour with

Sarah Coventry Jewelry No Investment, no Fee. Contact: Susan Rolfe Tel. WO 4-0400

Housekeeper. Private House in Manhattan, live in or out, own room — bath, Excellent Salary for Reliable woman with good character reference. Call 212-861-1588.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

DISPLAY

RETIRING? The Salvation Army Williams Memorial Residence Offers furnished apartments for retired people past age 60 For information write to: 720 West End Avenue New York, N. Y. 10025 or call 749-4374

How's this for value? \$1.69 DINNER SPECIAL Fish and Chips — Southern Fried Chicken — 10 Oz. prime Roumanian Steak Imagine any of the above entrees for only \$1.69. Includes salad or potato and garlic bread. Full Menu. Dalcassens tool Catering. Free delivery. PHIL and PAUL'S RIVERBOAT RESTAURANT 23 Waverly Place, N. Y. 533-5540

Virginia 9-4496 A. R. SHIPLEY COMPANY Aluminum Combination Windows and Doors Jalousie Windows Aluminum Awnings 600 RIDGEWOOD AVE. Brooklyn, N. Y. 11208 Allen R. Shipley

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigaitis. Reikala su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas — Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/2 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

All Accounts Compounded Daily

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

TRAVELER'S VILLAGE

("VYTIS" INTERNATIONAL TRAVEL)

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose: LEKTUVAI VIESBUČIAI LAIVAI (Cruisers) AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas

Specialios nuolaidos: INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietai) GRUPĖMS JAUNIMUI SEIMOMS

Nepraleiskite negrįžtančios progos!

Atklankiusieji Romą visi patvirtina, kad LIETUVOS KANKINIŲ ATMINIMUI KOPLYČIAŠv. Petro bazilikoje iškalbingai skelbia lankytojams Lietuvos vardą ir mūsų pagarbą kentėjusiems už Dievą ir Lietuvą.

Kad to istorinio paminklo kūrėjų tarpe liktų ateičiai jūsų ir jūsų savųjų vardai, savo auką padėkite išmokėti jo įruošimo išlaidas.

Rašykite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL

2701 West 68th Street
Chicago, Ill. 60629

PIRMAUJANTI DESŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai Užtikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-88 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 961 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienulynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Kultūros Židinyje 827-9865

Darbininko redakcija ir atskiri redaktoriai švenčių metų gavo daug sveikinimų. Visiems miegiems sveikintojam nuosirdžiai dėkojame ir linkime taip pat sėkmingų Naujų Metų!

A. a. Antanui Novickiui prisiminti, vietoj gėlių prie jo karto. Kultūros Židinio statybos fondui į atmintinį velionies įnašą laidotuvių progą aukojo: 100 dol.: Birutė ir Vaclovas Paprockai.
50 dol.: Janina ir Pranas Bagdai.

Po 30 dol.: Veronika ir Jonas Ruteniai, Gertruda ir Juozas Valaičiai, Antanina ir Adas Deikiai.

Po 25 dol.: Ona ir Juozas Strimčiai, Birutė ir Vaclovas Sidzikauskai, V. Cekas, P. ir S. Leveckiai, J. ir A. Snieska.

Po 20 dol.: Lilė ir Algis Ošlapai, Nijolė ir Jurgis Valaičiai, Alysa ir Kazys Šimėnai, A. ir B. Reventai, L. ir J. Jankauskai, A. ir V. Penikai, Aldona ir Jonas Alytai, Algis D. Ratas.
15 dol.: S. ir D. Biručiai.

Po 10 dol.: Jadvyga Trimaikienė, Irena ir Vytautas Alksniniai, Leokadija Mačiūnienė, Petras ir Galia Žilioniai, Jadvyga Matulaitienė, Stasys Pundzevičius, Z. ir B. Rimas, Kazys Bačauskas, Danutė ir Vytautas Anonis, Lelė ir Bill Primavera, M. ir J. Dantanas Šulaičiai, Lietuvos K. K. Savanorių Sgos New Yorko skyrius, E. ir H. Andruska, Aleksandra Vitkauskaitė-Merker.

Po 5 dol.: M. ir Z. Raulinaičiai, Stasys Čepas.

Visiems aukotojam nuosirdžiai dėkoja Kultūros Židinio Statybos komitetas ir lietuviai pranciškonai.

Kun. Pranas Bulovas

Kun. Pranas Bulovas nuo sausio 1, prel. J. Balkūnui prašant, vyskupo paskirtas Maspetho lietuvių parapijos administratoriumi. Jis tvarkys parapijos ekonominius reikalus. Klebonu ir toliau palieka prel. J. Balkūnas.

DARBININKO REDAKCIJA RENGIA SAVO METINĘ ŠVENTĘ

Kas buvo praėjusieji metai? Ką jie davė? Kokius žmones išskėlė? — Visa tai bus paliesta Darbininko redakcijos rengiamoj šventėj — atžymėjimų akademijoj sausio 29, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje.

Tokios Darbininko redakcijos šventės jau buvo rengtos du kartus. Šventė rengiama Vasario 16 išvakarėse, kad tuo būtų prisidėta ir išryškinta, kas buvo tie, labiausiai trūkę savo tautai.

Pirmas premijų išdalinimas buvo surengtas su LB parodos

Klaipėdos atvadavimo 48 m. sukaktis minima sausio 15 Kultūros Židinyje. Rengia savanorių kūrėjų sąjungos New Yorko skyrius.

Jaunimo pamaldos Kultūros Židinyje bus sausio 9 d. 11 val. Visas jaunimas kviečiamas dalyvauti.

KMS-gos 24 kuopos susirinkimas bus sausio 9 d. 12 v., tuoj po sumos, Angelų Karalienės parapijos salė. Narės prašomos dalyvauti.

N. Y. moksleiviai ateitininkai rengia metinę šeimos šventę sausio 8, šeštadienį, 6 v.v. Kultūros Židinyje — Jaunimo Centre. Kviečiami visi ateitininkai, draugai, pažįstami ir svečiai praleisti vakarą šeimoje. Bus šokiai, dainos, žaidimai ir juokai. Jau nučiai ir jauniai suvaidsins "Mūsų šeimą".

New Yorko lietuvių krikščionių demokratų skyrius ruošia prel. Mykolo Krupavičiaus vienerių mirties metų minėjimą, kuris įvyks sausio 23 d. 3 val. 30 min. popiet Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd. Kalbės prel. J. Balkūnas. Visi lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti.

Paulius Gustas, sulaukęs 80 m. amžiaus, gyv. Brooklyne, N. Y., mirė sausio 3, laidojamas sausio 6 d., 10 val. ryto iš Apreiškimo bažnyčios Sv. Jono kapinėse. Paliko liudinčią sėserį Oną Lenktis ir kitus gimes. Šermentimis rūpinasi Donnelly ir Purcell šermentinė, 203 Euclid Ave. Brooklyne.

Maironio lituanistinė mokykla po Kalėdų atostogų mokslą pradeda sausio 8, šeštadienį. Gi sausio 23 bus mokyklos kaukių vakaras Apreiškimo parapijos salė.

Balto vajuos koncertas New Yorko sausio 29 neįvyks.

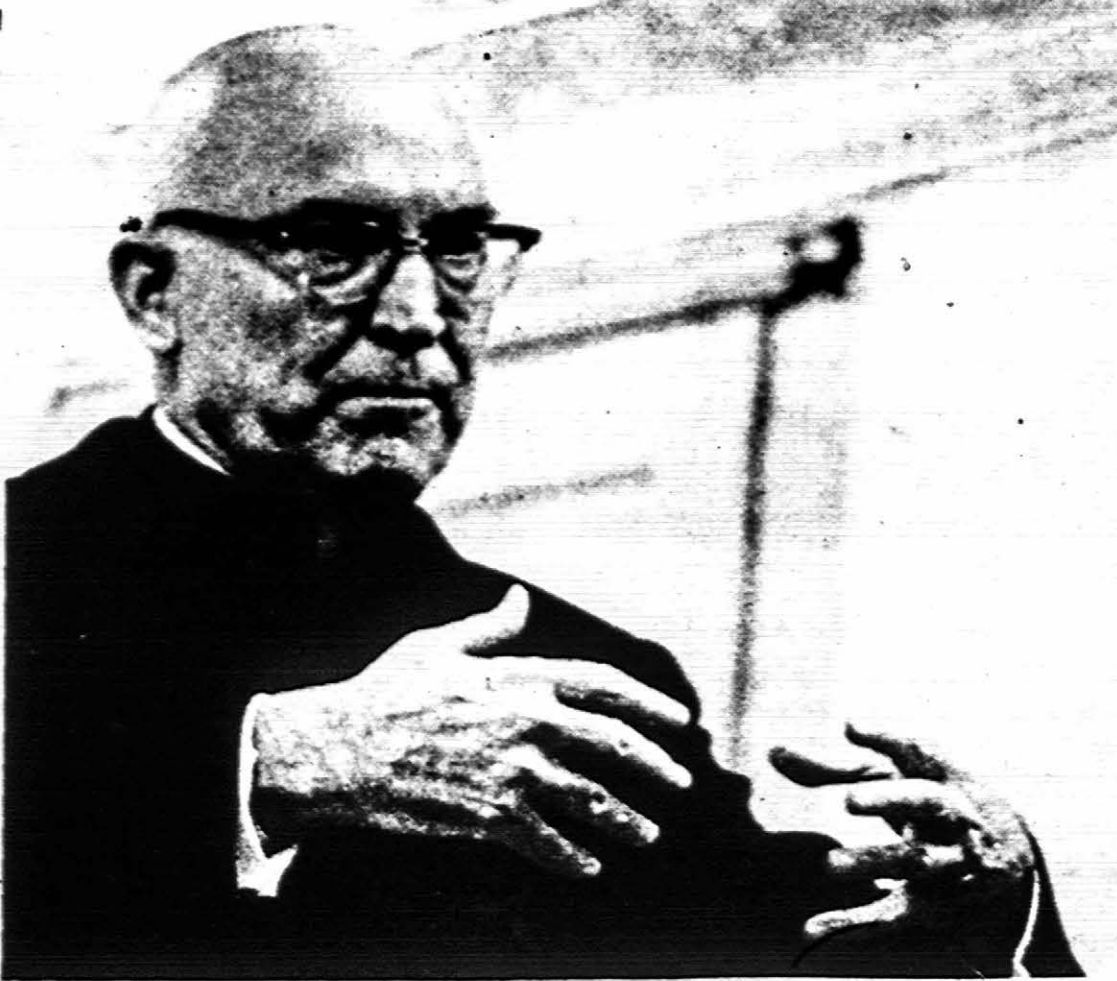
Kalėdų švenčių progą vietoj sveikinimų kortelių Balfui paaukojo: Birutė ir Vaclovas Gedvilai — 10 dol., Algirdas Kačauskas — 15 dol.

Nuotraukų klišių gaminimas naujuoju ofseto metodu atsieina žymiai brangiau, negu anksčiau. Organizacijos ar pavieniai asmenys, suinteresuoti Darbininke patalpinti savo nuotrauką, už klišės pagaminimą prašomi pridėti 5 dol.

Už Justinos Marčis sielą, mirties metinėse mišios bus aukojamos sausio 8 Apreiškimo bažnyčioje 11 val., pranciškonų koplyčioje 8 val. Jos vyras Feliksas Marčis prašo pasimelsti už velionės sielą.

Seimai iš suaugusių asmenų reikalingas 5–6 kambarių butas. Kas turėtų ar žinotų, prašomas skambinti tel. EV 7-4632.

Norintieji šventės praleisti besimaudant jūroje — tai tik Miami Beach, Vainų resorte. Išnuomojami butai ir kambariai su visais patogumais, prie pat jūros, 8210 Harding Ave., Miami Beach, Fla. 33141. Dėl rezervacijų skambinkite telef. (305) 864-3586.

Prel. Jonas Balkūnas, P. A.

Nuotr. P. Ažuolo.

Prel. J. Balkūnas, P. A., "skambina varpu", kviesdamas į statybą

New Yorko lietuviškojo gyvenimo centrinė figūra yra prel. Jonas Balkūnas. Jis daugelį metų vadovauja Viešpaties Atsimainymo parapijai Maspeth. Ten pastatė gražią bažnyčią. Ir čia įrodė savo užsispyrusį lietuviškumą. Vyskupijos kurija pasiūlė savo planus, kur buvo suprojektuota eilinė paprasta bažnyčia. Prelatas atstūmė planus ir pasikvietė lietuvių architektus. Ir dar daugiau — jis iki galo ėjo tuo lietuvišku keliu. Ir jo rangovas — kontraktorius buvo lietuvis, ir dailininkas lietuvis. Tai lietuvių darbas ir kūrinys. Prelatui buvo tokia paguoda, kad ši bažnyčia buvo pripažinta prietaisų pastatytų gražiausių pastatų Queens.

Su tokia statybos praktika štai jis atsiskubino, išgirdęs, kad

Barbara Bagdonienė-Zakaitė, dail. Juozo Bagdono motina, mirė gruodžio 28 Kaune, sulaukusi 86 metų amžiaus. Palaidota Kleboniškių kapinėse. Buvo kilusi iš Judrėnų kaimo prie Masčio ežero, Telšių parapijoje, gyveno Kontaučiuose, 1929 persikėlė į Kauną. Lietuvoje liko dar dukra Zuzana.

Liet. Nepriklausomybės Fondo posėdis bus sausio 7, penktadienį. Valdybą sudaro: Emilija Čekienė, Saulius Sirusas, dail. Juozas Bagdonas, Jurgis Kiaušnė ir Liudas Tamošaitis.

Alto New Yorko skyriaus posėdis šaukiamas sausio 7, penktadienį, Čekavičiaus restorane Woodhaven. Pradžią 7:30 v.v.

Prof. Z. Ivinskio pamaldose sausio 2 pranciškonų vienuolyno koplyčioje dalyvavo gana daug žmonių. Apie velionį gražų pamokslą pasakė Tėv. V. Gidžiūnas, kuris taip pat aukojo ir mišias.

Dr. Adolfas Damušis, iš Detroito, buvo nuvykęs į prof. Z. Ivinskio laidotuves Bonnoje. Grįždamas trumpam buvo sustojęs New Yorke ir papasakojo apie laidotuves, kurios buvusios labai įspūdingos. Iš visos Europos buvo suvažinę apie šimtas lietuvių.

NEW JERSEY LIETUVIAI!

Jungtinis Lietuvos Reikalų Komitetas posėdžiavo dėl 1972 metų bendros New Jersey lietuvių veiklos. Iš valdybos narių pranešimų išaiškėjo, kad dėl Vasario 16 minėjimų jau yra daromi pasiruošimai, kad vasario mėnesį Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimai lietuvių kolonijose įvyks.

Pagrindinis Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimas įvyks Newarko lietuvių parapijos salė vasario 12, šeštadienio vakarą. Dėl programos bus pranešta vėliau.

Jungtinio Lietuvos Reikalų Komiteto pavedimu pranešu, kad visuotinis susirinkimas įvyks sausio 7, penktadienį, 7:30 val. vak., Lietuvių Laisvės salė, Elizabeth.

Maloniai prašomi dalyvauti organizacijų atstovai ir visi suinteresuoti New Jersey lietuviai. A. S. Trečiokas, JLRK sekr.

PROF. ZENONO IVINSKIO PAGERBIMAS

Netekus žymaus Lietuvos istoriko prof. dr. Zenono Ivinskio, rengiama jo garbei akademija sausio 30, sekmadienį, Kultūros Židinyje.

Žymusis istorikas reiškėsi įvairiose gyvenimo srityse, tai ir šiai akademijai sudaromas komitetas. Pirmininkauja istorikas, Kat. Mokslo Akademijos narys Tėv. Dr. V. Gidžiūnas, O.F.M. Į komitetą dar bus pakviesti ateitininkų, Liet. Fronto bičiulių ir Lietuvių Bendruomenės atstovai.

Akademijoj numatomos dvi paskaitos, viena — apie prof. Z. Ivinskio gyvenimą, o kita — apie mokslinius darbus. Greit spaudoj bus paskelbta pilna akademijos programa.

Darbininko skaitytojai prisuntę mūsų spaudai palaikyti aukų: J. Staškus, B'klyn, N. Y., ir O. Parravicini, N. Y. City, po 12 dol., J. Jasinskas, Ocean City, N. J., 10 dol., A. Mikėnas, Omaha, Nebr., D. Senikas, Monticello, N. Y., P. Martinaitienė, Cicero, Ill., A. Mickevičius, B'klyn, N. Y., C. Šliavas, Cleveland, Ohio, po 7 dol., S. Jankauskas, Rexdale, Ont. Canada, 6 dol. A. Varnas, Flushing, N. Y., K. Račauskas, Woodhaven, N. Y., I. Simonaitis, Bloomfield, Conn., kun. P. Sabulis, Ansonia, Conn., R. ir O. Fielding, Naperville, Ill., ir kun. T. Palis, Pittsburg, Calif., po 5 dol.; B. Gaidžiūnas, Cleveland, Ohio, O. Aušra, White Plains, N. Y., J. Paknis, Kearny, N. J., M. Slater, Belle Mead, N. J., Z. Martinonytė, S. Boston, Mass., J. Minkūnas, Woodhaven, N. Y., Ch. Binkins, T. Kancis ir J. Sirutis, B'klyn, N. Y., po 4 dol., I. Kirk, S. Leandro, Calif., P. Mocejūnas, Rochester, N. Y., M. Galdikienė, B'klyn, N. Y., J. Sirusas, Woodhaven, N. Y., Udalovas, Irvington, N. J., ir J. Astas, Hamilton, Canada, po 3 dol. Visiems spaudos rėmėjams, kurie prisidėjo prie kalendoriaus išleidimo sumavimo ir skyrė auką, nuosirdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Kitataučiui geriausia dovana — dvi knygos už du dol.: Vytautas the Great, Grand Duke of Lithuania by Dr. J. Končius; Awakening Lithuania by Dr. Jack J. Stukas. Gavęs bus gražiai supažindintas su Lietuvos praeitimi. Rašykite: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Taisom radijo ir televizijos aparatus spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvių. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N. Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

Ieškoma senesnio amžiaus vyras su moterim, kurie mokėtų nors kiek angliskai ar vokiškai ir padėtų namų ruošoj privačiuose namuose Belleharbor Queens a. Duodama gyvenimui 4 kambariai ir dar primokama algos. Ideali ir rami aplinka. Tel. NE 4-2944.

BOSTONO ŽINIOS

Apie Simą Kudirką vėl parašė Bostono spauda. "The Boston Globe", gruodžio 23 paskelbė Reugerio agt. žinią, kad Helsinkyje, Suomijoje, buvęs suimtas vienas britas. Ilgame straipsny rašoma, kad jis planavo pagrobti Amerikos keleivinį lėktuvą. Su tuo lėktuvu norėjo išvaduoti "Lithuanian Sailor" iš sovietų vergų stovyklos. Policijos apklausinėjamas, pasakė, kad tas jūrininkas esąs Simas Kudirkas, kuris bandė pabėgti į Ameriką, ir Amerikos krantų pareigūnai išdavė jį. Tas įvykis buvęs prie Amerikos krantų Martha's Vineyard. Gi tas anglas esąs Leonard Milne, 49 metų amžiaus, nuolatos gyvenęs Kanadoje. Suimtas buvo Helsinky, kai pasikalbėjo su Pan American lėktuvo kapitonu. Jis atėjęs į kapitono kambarį ir norėjęs pasisamdyti tą lėktuvą žygiui. Lėktuvas turėjęs skristi į New Yorką, ir kapitonas atsakęs lėktuvą išnuomoti tam žygiui. Tada anglas kapitonui grasinęs ir sakęs, kad jis pagrobsias lėktuvą. Policijos komisierius Vilho Jalonen, kuris vadovauja tam tarymui, spaudai pareiškė, kad dar neaišku, ar jis tikrai norėjo pagrobti lėktuvą. Padarius pas jį kratą viešbuty, buvo rastas tik revolveris, bet nebuvo šovinių. Tardymas dar esąs nebaigtas.

Liudas Dovydėnas, rašytojas, atvyksta į pirmąjį Kultūrinį subvakarį sausio 15. Jis kalbės tema — Pasikalbėjimas po genų pietų. Pradžią 7:30 v.v.

Alto naują valdybą sudaro pirm. Aleksandras Čaplikas, vicepirm. Stasys Lušys, sekretorius Juozas Rentelis ir išdinininkas Povilas Brazaitis. Alto susirinkimas buvo gruodžio 13. Siemet Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą rengia vasario 20 Liet. Piliečių draugijos salė.

ELIZABETH, N.J. Kalėdų eglutė Kudirkos mokykloj

Vinco Kudirkos šeštadieninės mokyklos Kalėdų eglutės parengimas įvyks sekmadienį, sausio 9 dieną, 3 val. Sv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos salė, Ripley Place, Elizabeth.

Tėvų komitetas maloniai kviečia visus lietuvius, ypatinai mokyklinio amžiaus vaikus, atsilankyti į domią programą atliks mokiniai. Atvyks ir Kalėdų Senelis, kuris po programos apdalins mokinius ir mažuosius svečius dovanėlėmis. Visi svečiai, dideli ir maži, bus pavašinti tėvų paruoštais užkandžiais.

Vinco Kudirkos mokyklos mokiniai stengiasi išmokyti savo tėvų kalbą ir užaugti gerais lietuviais. Jie tikrai yra verti visų lietuvių dėmesio ir paramos. Įėjimas — aukojant.

G.A.

Kas norėtų skelbti Darbininke prašomas skambinti: GL 2-2923

Kalėdų senelis New Yorko Maironio lituanistinė mokykloj kalėdinės programos metu dalija dovanas.

Nuotr. G. Peniko